

Закон України «Про електроенергетику»

від 16.10.1997 № 575/97-ВР

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади діяльності в електроенергетиці і регулює відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням і використанням енергії, забезпеченням енергетичної безпеки України, конкуренцією та захистом прав споживачів і працівників галузі.

Закон втратив чинність, крім:

1) визначення термінів "енергогенеруючі компанії", "енергопостачальники", "оптовий ринок електричної енергії України", "учасники оптового ринку електричної енергії України", "граничні показники", "поточні рахунки із спеціальним режимом використання оптового ринку електричної енергії", "алгоритм оптового ринку електричної енергії", "оптове постачання електричної енергії", "уповноважений банк", передбачених статтею 1, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

2) статті 9, яка втрачає чинність через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом;

3) абзаців першого і другого частини другої статті 12, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

4) статей 15, 15-1, 17, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

5) на підставі Закону № 2019-VIII від 13.04.2017

Першоджерело: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80>

ЗМІСТ:

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Стаття 2. Сфера дії Закону

Стаття 3. Законодавство про електроенергетику

Стаття 4. Особливості регулювання відносин в електроенергетиці

Стаття 5. Державна політика в електроенергетиці

Стаття 5-1. Моніторинг безпеки постачання електричної енергії

Стаття 6. Право власності в електроенергетиці

Стаття 7. Норми, правила і стандарти в електроенергетиці

Розділ II. КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 8. Державне управління в електроенергетиці

Стаття 9. Державний нагляд (контроль) в електроенергетиці

Стаття 10. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відносинах із суб'єктами електроенергетики

Розділ III. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 11. Державне регулювання діяльності в електроенергетиці

Стаття 12. Основні завдання та повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Стаття 13. Ліцензування діяльності в електроенергетиці

Розділ IV. ЕКОНОМІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 14. Управління та розвиток об'єднаної енергетичної системи України

Стаття 15. Оптовий ринок електричної енергії України

Стаття 15-1. Порядок проведення розрахунків на оптовому ринку електричної енергії

Стаття 16. Антимонопольні обмеження

Стаття 17. Загальні принципи встановлення тарифів на енергію

Стаття 17-1. Стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії

Стаття 17-2. Плата за приєднання електроустановок до електричних мереж

Стаття 17-3. Надбавка до "зеленого" тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва

Стаття 18. Проектування та будівництво об'єктів електроенергетики

Стаття 19. Охорона об'єктів електроенергетики

Стаття 19-1. Установлення особливого режиму охорони на території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд

Стаття 20. Охорона навколишнього природного середовища

Стаття 21. Особливості умов праці в електроенергетиці

Стаття 22. Страйки на підприємствах електроенергетики

Стаття 23. Забезпечення енергопостачання в умовах надзвичайного стану, особливого періоду та у разі надзвичайних ситуацій в об'єднаній енергетичній системі України

Стаття 24. Права, обов'язки та відповідальність енергопостачальників і електропередавальних організацій

Стаття 24-1. Відповідальність суб'єктів електроенергетики за збитки, завдані при виробництві, передачі, розподілі та постачанні електричної енергії

Стаття 25. Права споживачів електричної енергії

Стаття 26. Обов'язки та відповідальність споживачів енергії

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про електроенергетику

Розділ V. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 28. Міжнародне співробітництво

Стаття 29. Міжнародні договори

Стаття 30. Особливості експорту електроенергії

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

ЗАКОН УКРАЇНИ

{Закон втратив чинність, крім:

визначення термінів "енергогенеруючі компанії", "енергопостачальники", "оптовий ринок електричної енергії України", "учасники оптового ринку електричної енергії України", "граничні показники", "поточні рахунки із спеціальним режимом використання оптового ринку електричної енергії", "алгоритм оптового ринку електричної енергії", "оптове постачання електричної енергії", "уповноважений банк", передбачених статтею 1, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

статті 9, яка втрачає чинність через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом;

абзаців першого і другого частини другої статті 12, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

статей 15, 15-1, 17, які втрачають чинність з дати початку дії нового ринку електричної енергії;

на підставі Закону № 2019-VIII від 13.04.2017}

Про електроенергетику

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 1, ст.1)

	{Із	змiнами,	внесеними	згiдно	із	Законами
№	1812-III	вiд	08.06.2000,	ВВР,	2000,	№ 38, ст.319
№	1821-III	вiд	22.06.2000,	ВВР,	2000,	№ 38, ст.321
№	2921-III	вiд	10.01.2002,	ВВР,	2002,	№ 16, ст.114
№	741-IV	вiд	15.05.2003,	ВВР,	2003,	№ 29, ст.231
№	747-IV	вiд	15.05.2003,	ВВР,	2003,	№ 29, ст.236
№	982-IV	вiд	19.06.2003,	ВВР,	2003,	№ 52, ст.378

№	1158-IV	від	11.09.2003,	BBP,	2004,	№	8,	ст.67
№	1294-IV	від	20.11.2003,	BBP,	2004,	№	13,	ст.181
№	1330-IV	від	25.11.2003,	BBP,	2004,	№	15,	ст.210
№	2229-IV	від	14.12.2004,	BBP,	2005,	№	4,	ст.103
№	2285-IV	від	23.12.2004,	BBP,	2005,	№	7-8,	ст.162
№	2352-IV	від	18.01.2005,	BBP,	2005,	№	10,	ст.190
№	2505-IV	від	25.03.2005,	BBP,	2005,	№	17, №	18-19,
№	2509-IV	від	05.04.2005,	BBP,	2005,	№	20,	ст.278
№	2598-IV	від	31.05.2005,	BBP,	2005,	№	27,	ст.359
№	2633-IV	від	02.06.2005,	BBP,	2005,	№	28,	ст.373
№	2706-IV	від	23.06.2005,	BBP,	2005,	№	33,	ст.428
№	2711-IV	від	23.06.2005,	BBP,	2005,	№	33,	ст.430
№	3235-IV	від	20.12.2005,	BBP,	2006,	№	9, №	10-11,
№	3370-IV	від	19.01.2006,	BBP,	2006,	№	22,	ст.184
№	232-V	від	05.10.2006,	BBP,	2006,	№	49,	ст.486
№	489-V	від	19.12.2006,	BBP,	2007,	№	7-8,	ст.66
№	997-V	від	27.04.2007,	BBP,	2007,	№	33,	ст.440
№ 107-VI від 28.12.2007, BBP, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78}								

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду № 10-рп/2008 від 22.05.2008}

	{Із	змiнами,	внесеними	згiдно	із	Законами		
№	309-VI	від	03.06.2008,	BBP,	2008,	№	27-28,	ст.253
№	601-VI	від	25.09.2008,	BBP,	2009,	№	13,	ст.155
№	800-VI	від	25.12.2008,	BBP,	2009,	№	19,	ст.257
№	1164-VI	від	19.03.2009,	BBP,	2009,	№	31,	ст.457
№	1220-VI	від	01.04.2009,	BBP,	2009,	№	32-33,	ст.496
№	1565-VI	від	17.11.2009,	BBP,	2010,	№	1,	ст.3
№	2388-VI	від	01.07.2010,	BBP,	2010,	№	37,	ст.496
№	2799-VI	від	17.12.2010,	BBP,	2010,	№	25,	ст.186
№	3134-VI	від	15.03.2011,	BBP,	2011,	№	39,	ст.390
№	3486-VI	від	03.06.2011,	BBP,	2012,	№	4,	ст.12
№	3549-VI	від	17.06.2011,	BBP,	2012,	№	5,	ст.29
№	3610-VI	від	07.07.2011,	BBP,	2012,	№	7,	ст.53
№	3830-VI	від	06.10.2011,	BBP,	2012,	№	22,	ст.210
№	4065-VI	від	18.11.2011,	BBP,	2012,	№	27,	ст.280
№	4220-VI	від	22.12.2011,	BBP,	2012,	№	29,	ст.345
№	5021-VI	від	22.06.2012,	BBP,	2013,	№	22,	ст.214
№	5066-VI	від	05.07.2012,	BBP,	2013,	№	28,	ст.301
№	5460-VI	від	16.10.2012,	BBP,	2014,	№	2-3,	ст.41
№	5485-VI	від	20.11.2012,	BBP,	2013,	№	51,	ст.714

№ 663-VII	від	24.10.2013,	BVP,	2014,	№ 22,	ст.781
№ 1207-VII	від	15.04.2014,	BVP,	2014,	№ 26,	ст.892
№ 1556-VII	від	01.07.2014,	BVP,	2014,	№ 37-38,	ст.2004
№ 284-VIII	від	07.04.2015,	BVP,	2015,	№ 24,	ст.169
№ 499-VIII	від	02.06.2015,	BVP,	2015,	№ 30,	ст.289
№ 514-VIII	від	04.06.2015,	BVP,	2015,	№ 33,	ст.324
№ 1540-VIII	від	22.09.2016,	BVP,	2016,	№ 51,	ст.833
№ 1804-VIII	від	22.12.2016,	BVP,	2017,	№ 4,	ст.47
№ 1834-VIII	від	07.02.2017,	BVP,	2017,	№ 11,	ст.101
№ 2019-VIII від 13.04.2017, BVP, 2017, № 27-28, ст.312}						

{У тексті Закону слова "розподільчі рахунки" та "розподільчий рахунок" в усіх відмінках замінено відповідно словами "поточні рахунки із спеціальним режимом використання" та "поточний рахунок із спеціальним режимом використання" у відповідних відмінках згідно із Законом № 2921-III від 10.01.2002}

{У тексті Закону слова "Національна комісія регулювання електроенергетики України" в усіх відмінках замінено словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики" у відповідному відмінку згідно із Законом № 3610-VI від 07.07.2011}

{У тексті Закону слово "підприємницька" в усіх відмінках замінено словом "господарська" у відповідному відмінку згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

{У тексті Закону слова "центральный орган виконавчої влади з державного енергетичного нагляду" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики" у відповідному відмінку, слова "центральный орган виконавчої влади, що здійснює управління в електроенергетиці" та "центральні органи виконавчої влади, що здійснюють управління в електроенергетиці" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі" у відповідному відмінку згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики" в усіх відмінках замінено словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" у відповідному відмінку згідно із Законом № 514-VIII від 04.06.2015}

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади діяльності в електроенергетиці і регулює відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням і використанням енергії, забезпеченням енергетичної безпеки України, конкуренцією та захистом прав споживачів і працівників галузі.

{Преамбула із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

виробництво електричної енергії - господарська діяльність, пов'язана з перетворенням енергетичних ресурсів будь-якого походження, у тому числі альтернативних джерел енергії, на електричну енергію за допомогою технічних засобів з метою її продажу на підставі договору;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади}

виробництво елементів обладнання об'єкта електроенергетики - діяльність, пов'язана з випуском продукції, яка включає виконання достатнього рівня виробничих та технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків, при цьому операції, що здійснюються в процесі виробництва, не повинні бути простими складальними операціями згідно з положеннями митного законодавства. Несучі конструкції готової продукції мають бути виробленими в Україні з набуттям статусу походження з України;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 514-VIII від 04.06.2015}

енергія - електрична чи теплова енергія, що виробляється на об'єктах електроенергетики і є товарною продукцією, призначеною для купівлі-продажу;

електроенергетика - галузь економіки України, що забезпечує споживачів енергією;

електроустановка - комплекс взаємопов'язаних устаткування і споруд, що призначаються для виробництва або перетворення, передачі, розподілу чи споживання електричної енергії;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3134-VI від 15.03.2011}

енергетична безпека - стан електроенергетики, який гарантує технічно та економічно безпечне задоволення поточних і перспективних потреб споживачів в енергії та охорону навколишнього природного середовища;

енергогенеруючі компанії - учасники оптового ринку електричної енергії України, які володіють чи користуються генеруючими потужностями, виробляють та продають електричну енергію;

енергопостачальники - учасники оптового ринку електричної енергії України, які купують електричну енергію на цьому ринку з метою її продажу та/або постачання споживачам або з метою її експорту та/або імпорту;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1164-VI від 19.03.2009, № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; абзац восьмий статті 1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

магістральна електрична мережа - електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії від виробника до пунктів підключення місцевих (локальних) мереж;

магістральна теплова мережа - комплекс трубопроводів і насосних станцій, що забезпечує передачу гарячої води та пари від електричних станцій та котелень до місцевої (локальної) теплової мережі;

мережа (електрична чи теплова) - сукупність енергетичних і трубопровідних установок для передачі та розподілу електричної енергії, гарячої води та пари;

міждержавна електрична мережа - електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії між державами;

місцева (локальна) електрична мережа - приєднана електрична мережа, призначена для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача;

{Абзац статті 1 в редакції Законів № 997-V від 27.04.2007, № 663-VII від 24.10.2013}

нормативно-технічний документ - норми, правила, інструкції та стандарти, прийняті та зареєстровані в порядку, встановленому законодавством, щодо забезпечення належного технічного стану електричних, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом

Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; абзац чотирнадцятий статті 1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

об'єднана енергетична система України - сукупність електростанцій, електричних і теплових мереж, інших об'єктів електроенергетики, які об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної і теплової енергії при централізованому управлінні цим режимом;

об'єкт електроенергетики - електрична станція (крім ядерної частини атомної електричної станції), електрична підстанція, електрична мережа, підключені до об'єднаної енергетичної системи України, а також котельня, підключена до магістральної теплової мережі, магістральна тепла мережа;

оптовий ринок електричної енергії України - ринок, що створюється суб'єктами господарської діяльності для купівлі-продажу електричної енергії на підставі договору;

передача електричної енергії - транспортування електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами на підставі договору;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; абзац вісімнадцятий статті 1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

постачання електричної енергії - господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади}

споживачі енергії - суб'єкти господарської діяльності та фізичні особи, що використовують енергію для власних потреб на підставі договору про її продаж та купівлю;

суб'єкти електроенергетики - суб'єкти господарської діяльності незалежно від їх відомчої належності та форм власності, що займаються виробництвом, передачею, розподілом, постачанням електричної енергії та

теплової енергії при централізованому тепlopостачанні, а також суб'єкт господарської діяльності, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління;

{Абзац двадцять перший статті 1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

учасники оптового ринку електричної енергії України - суб'єкти господарської діяльності, які продають та купують електричну енергію на оптовому ринку електричної енергії України на підставі договору;

централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління - оперативне управління об'єднаною енергетичною системою України із забезпеченням надійного і безперебійного, з додержанням вимог енергетичної безпеки, постачання електричної енергії споживачам;

граничні показники - це визначені в умовах і правилах здійснення господарської діяльності з виробництва електричної енергії величина встановленої потужності електростанції або обсяг річного відпуску нею електричної енергії в об'єднану енергетичну систему України, вище яких продаж електричної енергії має здійснюватися на оптовому ринку;

надзвичайна ситуація в державі - це ситуація, при якій спрацьовується запас палива на об'єктах електроенергетики нижче встановлених нормативів або спрацьовується запас води у водосховищах нижче встановлених екологічних вимог;

поточні рахунки із спеціальним режимом використання оптового ринку електричної енергії (далі - поточні рахунки із спеціальним режимом використання) - рахунки суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території та оптове постачання електричної енергії, відкриті в уповноваженому банку і призначені виключно для накопичення коштів, отриманих за електричну енергію від споживачів, та розрахунків з учасниками оптового ринку електричної енергії;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

алгоритм оптового ринку електричної енергії - порядок розподілу уповноваженим банком коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання без платіжних доручень, який встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

оптове постачання електричної енергії - купівля електричної енергії, формування її оптової ціни та продаж електричної енергії за оптовою ціною енергопостачальникам;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

{Дію абзацу статті 1 зупинено на 2005 рік щодо визначення уповноваженого банку для обслуговування поточних рахунків із спеціальним режимом використання учасників оптового ринку електричної енергії в частині проведення розрахунків, визначених статтею 35 Закону № 2285-IV згідно із Законами № 2285-IV від 23.12.2004, № 2505-IV від 25.03.2005} уповноважений банк - визначена Кабінетом Міністрів України разом з Національним банком України банківська установа, яка обслуговує поточні рахунки із спеціальним режимом використання учасників оптового ринку електричної енергії;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000} заборонена зона гідроелектротехнічних споруд - земельна ділянка, яка прилягає до основної огорожі з внутрішньої сторони території гідроелектротехнічної споруди, обладнана інженерно-технічними засобами та позначена попереджувальними знаками, а також ділянка водної акваторії верхнього і нижнього б'єфів на відстані 500 метрів від греблі гідроелектростанції, позначена знаками, які попереджають про заборону доступу на її територію сторонніх осіб, суден та плавучих об'єктів;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1330-IV від 25.11.2003} контрольована зона гідроелектротехнічних споруд - позначена попереджувальними знаками територія бетонних та земельних гребель гідроелектротехнічних споруд і земельних ділянок, розташованих між водосховищами і дренажними каналами;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1330-IV від 25.11.2003} особливо важливі об'єкти електроенергетики - об'єкти, які забезпечують стає функціонування об'єднаної енергетичної системи України, руйнація або пошкодження яких призведе до порушення електропостачання господарюючих суб'єктів і населення, можливих людських жертв і значних матеріальних збитків;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1330-IV від 25.11.2003} екологічна броня електропостачання споживача - мінімальний рівень споживання електричної енергії споживачем (крім побутових споживачів), який забезпечує передумови для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

"зелений" тариф - спеціальний тариф, за яким закупається електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного

газів, а з використанням гідроенергії - вироблена лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями);

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 601-VI від 25.09.2008; в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012}

мікрогідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої не перевищує 200 КВт;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

мінігідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої становить більше 200 КВт, але не перевищує 1 МВт;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

мала гідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої становить більше 1 МВт, але не перевищує 10 МВт;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 601-VI від 25.09.2008; в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012}

вітрова електроустановка - електрична установка, що перетворює кінетичну енергію вітру на електричну енергію;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

вітрова електростанція - група вітрових електричних установок або окрема вітрова електроустановка, устаткування і споруди, розташовані на одній території, які функціонально зв'язані між собою і становлять єдиний комплекс, призначений для вироблення електроенергії шляхом перетворення кінетичної енергії вітру в електричну енергію;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

черга будівництва електричної станції - група електричних установок або окрема установка, устаткування і споруди, розташовані на одній території, які функціонально зв'язані між собою і становлять єдиний комплекс, призначений для вироблення електроенергії, що відповідно до проектної документації на будівництво є визначеною частиною об'єкта електроенергетики. Черга будівництва електричної станції може складатися з пускових комплексів;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

гарантія походження електричної енергії - документ, виданий суб'єктом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України, на запит виробника електричної енергії, який підтверджує, що частка або визначена кількість електричної енергії вироблена з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями);

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 514-VIII від 04.06.2015}

надзвичайна ситуація в об'єднаній енергетичній системі України - ситуація, за якої виникає загроза порушення режиму роботи об'єднаної енергетичної системи України або її окремих частин, зокрема, внаслідок дефіциту електричної енергії та/або потужності, зниження частоти нижче гранично допустимих меж, порушення режиму допустимих перетоків і перевантаження мережевих елементів, зниження напруги в контрольних точках енергосистеми до аварійного рівня;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

допоміжні заходи із забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України - комплекс робіт з контролю за технічним станом та організацією експлуатації енергетичного обладнання, з розроблення та впровадження протиаварійних заходів, з розроблення нормативних документів, науково-дослідних та проектно-конструкторських рішень;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

операційна безпека функціонування об'єднаної енергетичної системи України - здатність об'єднаної енергетичної системи України забезпечити її надійне функціонування з нормативними показниками якості послуг з розподілу та постачання електричної енергії у звичайних умовах та в умовах надзвичайних ситуацій;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

електропередавальна організація - суб'єкт господарювання, який здійснює підприємницьку діяльність з передачі електричної енергії відповідно до ліцензії;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

місце приєднання (точка приєднання) електроустановки - існуюча або запроектована межа балансової належності електроустановок споживача або замовника;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

місце забезпечення (точка забезпечення) потужності (замовленої до приєднання) - місце (точка) в існуючих електричних мережах електропередавальної організації, від якого електропередавальна організація забезпечує розвиток електричних мереж з метою приєднання

електроустановки замовника відповідної потужності або приєднання генеруючих потужностей;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}
 приєднання електроустановки (далі - приєднання) - надання електропередавальною організацією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж електропередавальної організації (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}
 розвиток електричних мереж - нове будівництво, реконструкція або технічне переоснащення об'єктів електроенергетики;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}
 стандартне приєднання - приєднання електроустановки (крім електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії) замовника до діючих мереж електропередавальної організації на відстань, що не перевищує 300 метрів по прямій лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання, яке диференціюється за ступенями потужності: перший ступінь - до 16 кВт включно; другий ступінь - від 16 кВт до 50 кВт включно; третій ступінь - від 50 кВт до 160 кВт включно;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}
 ставка плати за стандартне приєднання - середнє значення вартості послуги з приєднання 1 кВт потужності, що встановлюється за диференційованими ступенями потужності на певний строк для Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя згідно з методикою розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}
 розподіл електричної енергії - транспортування електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами на підставі договору;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}
 електростанція - електроустановка або група електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії або комбінованого виробництва електричної та теплової енергії;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}
 терміни "вільна пропускна спроможність", "доступна пропускна спроможність", "доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України";

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням і використанням енергії, державним наглядом за безпечним виконанням робіт на об'єктах електроенергетики незалежно від форм власності, безпечною експлуатацією енергетичного обладнання і державним наглядом за режимами споживання електричної і теплової енергії, а також з централізованим диспетчерським (оперативно-технологічним) управлінням.

{Текст статті 2 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 3. Законодавство про електроенергетику

Відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням і використанням енергії, а також з централізованим диспетчерським (оперативно-технологічним) управлінням, регулюються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

{Текст статті 3 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 4. Особливості регулювання відносин в електроенергетиці

Регулювання відносин в електроенергетиці має особливості, визначені цим Законом. Ці особливості викликані об'єктивними умовами функціонування галузі:

постійним і безперервним збалансуванням виробництва і споживання електричної енергії, для забезпечення якого встановлюється єдине централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління об'єднаною енергетичною системою України;

{Абзац другий статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

централізованим теплопостачанням споживачів теплоелектроцентралями і котельнями, які входять до об'єднаної енергетичної системи України.

Стаття 5. Державна політика в електроенергетиці

Державна політика в електроенергетиці базується на таких принципах:
 державне регулювання діяльності в електроенергетиці;
 створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики;
 забезпечення раціонального споживання палива і енергії;
 додержання єдиних державних норм, правил і стандартів усіма суб'єктами відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, постачанням, розподілом і використанням енергії;

{Абзац п'ятий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

створення умов для розвитку і підвищення технічного рівня електроенергетики;

підвищення екологічної безпеки об'єктів електроенергетики;
забезпечення захисту прав та інтересів споживачів енергії;
збереження цілісності та забезпечення надійного і ефективного функціонування об'єднаної енергетичної системи України, єдиного централізованого диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею;

{Абзац дев'ятий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку електричної енергії;
забезпечення підготовки кадрів високої кваліфікації для електроенергетики;

створення умов для перспективних наукових досліджень;
забезпечення стабільного фінансового стану електроенергетики;
забезпечення відповідальності суб'єктів електроенергетики та споживачів;

{Абзац чотирнадцятий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

сприяння розвитку альтернативної енергетики як екологічно чистої і безпальної підгалузі енергетики шляхом встановлення "зеленого" тарифу та оплати електростанціям, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), всієї виробленої ними електричної енергії в повному обсязі у грошовій формі, без застосування будь-яких видів заліків погашення заборгованості із розрахунків за електроенергію.

{Статтю 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 1812-III від 08.06.2000; в редакції Закону № 1220-VI від 01.04.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

Стаття 5-1. Моніторинг безпеки постачання електричної енергії

Моніторинг безпеки постачання електричної енергії та опублікування відповідного звіту здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

Моніторинг безпеки постачання електричної енергії включає, зокрема:
аналіз балансу виробництва-споживання електричної енергії на ринку електричної енергії України;

аналіз рівня очікуваного майбутнього попиту на електричну енергію та прогнозу потужності, яка має бути забезпечена за рахунок додаткових генеруючих потужностей, що знаходяться у процесі будівництва або будівництво яких планується;

оцінку якості та рівня технічного обслуговування електричних мереж;

заходи щодо покриття максимального навантаження та вирішення проблеми дефіциту генеруючої потужності.

Звіт про результати моніторингу безпеки постачання електричної енергії оприлюднюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, кожні два роки.

{Закон доповнено статтею 5-1 згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 6. Право власності в електроенергетиці

Об'єкти електроенергетики можуть перебувати у різних формах власності. Перелік об'єктів електроенергетики, які не підлягають приватизації, затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Приватизація об'єктів електроенергетики здійснюється відповідно до законодавства України про приватизацію.

У разі приватизації об'єктів електроенергетики Кабінет Міністрів України за поданням Фонду державного майна України приймає рішення про закріплення у державній власності пакета акцій акціонерних товариств, створених на базі об'єктів електроенергетики.

Не підлягає приватизації майно, що забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України та централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, магістральні і міждержавні електричні мережі, а також майно наукових установ загальнодержавного значення.

Стаття 7. Норми, правила і стандарти в електроенергетиці

Проектування, будівництво, введення в експлуатацію, експлуатація, виведення з експлуатації об'єктів електроенергетики, систем централізованого диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, інших об'єктів, підключених до об'єднаної енергетичної системи України, регламентуються нормативно-правовими та нормативно-технічними документами.

{Частина перша статті 7 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

З метою забезпечення надійного (безперебійного) постачання споживачам електричної енергії як складової енергетичної безпеки України запроваджуються стандарти операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України та показники якості послуг з розподілу та постачання електричної енергії.

{Статтю 7 доповнено частиною другою згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Стандарти операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України встановлюють положення щодо:

забезпечення надійності електричних мереж і зв'язків між об'єднаною енергетичною системою України та енергетичними системами інших держав; планування розвитку магістральних та міждержавних електричних мереж;

визначення технічних параметрів експлуатації обладнання електричних мереж та переліку допоміжних заходів із забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України.

{Статтю 7 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

Стандарти операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, за погодженням з національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, здійснює моніторинг за дотриманням стандартів операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України.

{Статтю 7 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Показники якості послуг з розподілу та постачання електричної енергії визначають рівень надійності розподілу та постачання електричної енергії та комерційної якості надання послуг.

{Статтю 7 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Показники якості послуг розподілу та постачання електричної енергії затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

{Статтю 7 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Розділ II

КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 8. Державне управління в електроенергетиці

Державне управління в електроенергетиці здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

{Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України, не пізніше 31 березня кожного року надає Верховній Раді України звіт про стан альтернативної енергетики та ефективність заходів стимулювання її розвитку, передбачених цим Законом.

{Статтю 8 доповнено частиною другою згідно із Законом № 1220-VI від 01.04.2009}

Стаття 9. Державний нагляд (контроль) в електроенергетиці

Державний нагляд (контроль) в електроенергетиці здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики.

Предметом державного нагляду (контролю) в електроенергетиці є господарська діяльність, пов'язана з виробництвом, передачею, розподілом та постачанням енергії, а також з використанням енергії для власних потреб суб'єктами електроенергетики та споживачами енергії в частині технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічної експлуатації енергетичного обладнання споживачів енергії та суб'єктів електроенергетики, випробування та ремонту енергоустановок і мереж, режимів постачання та споживання електричної і теплової енергії, виконання робіт з проектування енергоустановок і мереж.

{Частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Способом здійснення державного нагляду (контролю) в електроенергетиці є проведення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики відповідних обстежень, перевірок, оглядів, інспектування щодо енергетичного обладнання суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії у порядку, визначеному Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики здійснює державний нагляд (контроль) за електричними, тепловими, тепловикористовувальними установками і мережами суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії щодо дотримання вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання споживачів енергії та суб'єктів електроенергетики, випробування та ремонту енергоустановок і мереж, режимів постачання та споживання електричної і теплової енергії, виконання робіт з проектування енергоустановок і мереж та підтвердження

їх готовності до роботи, що є допоміжними заходами для забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України.

{Частина четверта статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики під час здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) має право:

вимагати від суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії усунення виявлених порушень вимог законодавства;

видавати суб'єктам електроенергетики та споживачам енергії обов'язкові для виконання розпорядження щодо усунення порушень вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання;

{Абзац третій частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

зупиняти експлуатацію електричних, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж через їх незадовільний технічний стан та/або організацію їх експлуатації шляхом видання споживачам електричної та теплової енергії та суб'єктам електроенергетики вмотивованого письмового рішення посадової особи, уповноваженої центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики щодо неприпустимості продовження такої експлуатації. Підставою для такого зупинення є загроза життю або здоров'ю працівників і населення або наявність передумов для виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру;

{Абзац четвертий частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 663-VII від 24.10.2013}

застосовувати відповідно до цього Закону штрафні санкції до суб'єктів господарювання за правопорушення в електроенергетиці;

одержувати на письмовий запит безоплатно відповідно до законодавства необхідні для виконання покладених на нього завдань інформацію, пояснення, довідки, документи, матеріали, відомості з питань, що виникають під час здійснення державного нагляду (контролю). Зазначений письмовий запит повинен містити вичерпний перелік інформації, пояснень, довідок тощо, які підлягають наданню у відповідь на запит, та посилання на нормативно-правові акти, з метою виконання яких здійснюється збір інформації;

вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного енергетичного нагляду (контролю);

приймати рішення про відбір зразків частин енергетичного обладнання у разі його пошкодження та призначати експертизу енергетичних об'єктів і технічну діагностику енергетичного обладнання (його окремих частин);

надавати суб'єктам електроенергетики та споживачам енергії консультативну допомогу з питань, що належать до його компетенції, та розглядати спірні питання, що виникають між суб'єктами електроенергетики та споживачами енергії;

фіксувати процес проведення заходу чи кожен окрему дію за допомогою засобів аудіо- та відеотехніки.

Державна інспекція з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії за письмовим зверненням заявника надає висновок щодо технічної обґрунтованості вимог технічних умов на приєднання.

{Статтю 9 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Інспектори з державного енергетичного нагляду мають право:

доступу в установленому законом порядку до електричних, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж суб'єктів електроенергетики і споживачів енергії - суб'єктів господарської діяльності для перевірки додержання вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії, одержувати в установленому законом порядку від посадових осіб суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії інформацію про виконання вимог таких документів;

{Абзац другий частини сьомої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

видавати суб'єктам електроенергетики та споживачам енергії обов'язкові для виконання приписи щодо усунення порушень вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж, а також стосовно приведення технічного стану електричних, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж, засобів обліку, контролю і регулювання виробництва, постачання та споживання енергії, організації їх експлуатації у відповідність із вимогами нормативно-правових актів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання споживачів енергії, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж;

{Абзац третій частини сьомої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

складати в установленому законом порядку протоколи про адміністративні правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення;

вносити керівникам суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії - суб'єктів господарської діяльності або їх уповноваженим представникам подання про усунення від виконання обов'язків відповідальної за електричне і теплове господарство посадової особи електротехнічного (теплотехнічного) профілю, дії чи бездіяльність якої призвели до порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання споживачів енергії, теплових, тепловикористовувальних установок та мереж, або яка не пройшла в установленому порядку перевірку знань правил технічної експлуатації енергоустановок;

{Абзац п'ятий частини сьомої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

вимагати від суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії додержання встановлених нормативно-правовими актами режимів постачання та споживання енергії;

опломбовувати в установленому порядку електричні та теплові установки, енергопостачання яких обмежується або припиняється згідно з вмотивованим письмовим рішенням посадової особи, уповноваженої центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики у разі загрози життю або здоров'ю працівників і населення або наявності передумов для виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру;

{Абзац сьомий частини статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

одержувати безоплатно відповідно до законодавства від суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань;

фіксувати процес проведення заходу чи кожен окрему дію за допомогою засобів аудіо- та відеотехніки.

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2706-IV від 23.06.2005; в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну

політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади}

Стаття 10. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відносинах із суб'єктами електроенергетики

До повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відносинах із суб'єктами електроенергетики належать:

погодження питань розміщення на підпорядкованій їм території об'єктів електроенергетики виходячи з інтересів територіальної громади;

участь у розробці комплексних планів постачання енергії споживачам на підпорядкованій їм території;

участь у розробці і реалізації системи заходів щодо роботи об'єктів електроенергетики у надзвичайних умовах;

регулювання тарифів на теплову енергію відповідно до Закону;

сприяння розвитку енергетики в регіоні.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування не мають права втручатися в оперативне регулювання режимів споживання електричної та теплової енергії.

{Частина друга статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Розділ III

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 11. Державне регулювання діяльності в електроенергетиці

Державне регулювання діяльності в електроенергетиці провадиться шляхом формування тарифної політики відповідно до законодавства, надання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності в електроенергетиці, здійснення контролю за діяльністю суб'єктів електроенергетики та інших учасників ринку електричної енергії та встановлення відповідальності за порушення умов і правил здійснення ними діяльності в електроенергетиці та на ринку електричної енергії.

{Частина перша статті 11 в редакції Законів № 1821-III від 22.06.2000, № 663-VII від 24.10.2013}

Органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, регулює діяльність суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики та господарюючих суб'єктів, які діють на суміжних ринках, а також виконує інші функції відповідно до законодавства.

Порядок організації діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, визначається Законом України "Про природні монополії", іншими законами та нормативно-правовими актами.

{Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом № 2388-VI від 01.07.2010; в редакції Закону № 3610-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Правові, економічні та організаційні засади державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики визначаються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 12. Основні завдання та повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Основними завданнями національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є:

участь у формуванні та забезпеченні реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування оптового ринку електроенергії України;

державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій в електроенергетиці;

сприяння конкуренції у сфері виробництва та постачання електричної енергії;

забезпечення проведення цінової та тарифної політики в електроенергетиці в межах повноважень, визначених законодавством;

{Абзац п'ятий частини першої статті 12 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

захист прав споживачів електричної і теплової енергії;

розроблення та затвердження правил користування електричною енергією (які включають правила користування електричною енергією для побутових споживачів);

{Абзац сьомий частини першої статті 12 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

розроблення та затвердження порядку проведення аукціону щодо доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України;

{Частина першу статті 12 доповнено абзацом згідно із Законом № 1164-VI від 19.03.2009}

видача суб'єктам господарської діяльності ліцензій на здійснення діяльності з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної

енергії, здійснення функцій гарантованого покупця, здійснення функцій оператора ринку, здійснення функцій системного оператора;

{Абзац дев'ятий частини першої статті 12 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

розроблення та затвердження правил приєднання електроустановок до електричних мереж, типових форм договорів про приєднання, типових форм технічних умов, методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж та порядку фінансування послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж;

{Частину першу статті 12 доповнено абзацом згідно із Законом № 800-VI від 25.12.2008; в редакції Закону № 5021-VI від 22.06.2012}

контроль за додержанням ліцензіатами умов та правил здійснення ліцензованої діяльності і застосування до них відповідних санкцій за їх порушення;

{Абзац частини першої статті 12 в редакції Закону № 1821-III від 22.06.2000}

формування та ведення реєстру об'єктів електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малих гідроелектростанцій).

{Частину першу статті 12 доповнено абзацом згідно із Законом № 1220-VI від 01.04.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012}

розроблення і затвердження показників якості послуг з електропостачання за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, та здійснення моніторингу за їх дотриманням.

{Частину першу статті 12 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до покладених на неї завдань:

бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринку електричної енергії, в межах повноважень, визначених законом;

{Абзац другий частини другої статті 12 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

{Абзац третій частини другої статті 12 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

встановлює обмеження щодо суміщення видів діяльності суб'єктами господарської діяльності;

визначає відповідність ліквідації, реорганізації у формі злиття, приєднання, участі в об'єднаннях, а також придбання або відчуження більше двадцяти п'яти відсотків часток (акцій, паїв) активів суб'єктів господарської діяльності умовам та правилам здійснення ліцензованої діяльності;

розглядає справи про порушення умов та правил здійснення ліцензійної діяльності і за результатами розгляду приймає рішення в межах своєї компетенції;

{Абзац шостий частини другої статті 12 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

застосовує адміністративні стягнення до посадових осіб та майнові санкції до суб'єктів електроенергетики, інших учасників оптового ринку електричної енергії з урахуванням активних впорядкованих дій щодо забезпечення стабільного фінансового становища електроенергетики та захисту прав споживачів;

{Абзац частини другої статті 12 в редакції Закону № 1821-III від 22.06.2000}

здійснює безперешкодно перевірки дотримання умов ліцензованої діяльності;

встановлює ціни (тарифи) на електричну енергію, що відпускається населенню для побутових потреб, у тому числі диференційовані за обсягами спожитої електричної енергії та/або за групами споживачів;

{Частину другу статті 12 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом № 499-VIII від 02.06.2015}

розробляє та затверджує методику визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта електроенергетики.

{Частину другу статті 12 доповнено абзацом десятим згідно із Законом № 1834-VIII від 07.02.2017}

{Частину третю статті 12 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

{Частину четверту статті 12 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

Стаття 13. Ліцензування діяльності в електроенергетиці

Діяльність з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії, здійснення функцій гарантованого покупця, здійснення функцій системного оператора, здійснення функцій оператора ринку здійснюється за умови отримання відповідної ліцензії, яка видається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина перша статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3370-IV від 19.01.2006; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Ліцензія на здійснення діяльності з виробництва, передачі та постачання електричної енергії видається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина друга статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3370-IV від 19.01.2006}

Ліцензія видається окремо на кожний вид діяльності відповідно до закону.

{Частина третя статті 13 в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

Діяльність з виробництва електричної енергії суб'єктів господарювання без ліцензії дозволяється, якщо величина встановленої потужності чи відпуск електричної енергії менші за показники, визначені в умовах і правилах здійснення господарської діяльності з виробництва електричної енергії.

Енергопостачальникам, до складу яких входять теплоелектроцентралі, видаються ліцензії на види діяльності в електроенергетиці з урахуванням спеціальних умов щодо першочергового забезпечення потреб споживачів тепла території здійснення ліцензованої діяльності.

Інвестиційні програми ліцензіатів із передачі та постачання електричної енергії підлягають погодженню центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

{Статтю 13 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Розділ IV

ЕКОНОМІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ

Стаття 14. Управління та розвиток об'єднаної енергетичної системи України

{Назва статті 14 в редакції Закону № 5066-VI від 05.07.2012}

В електроенергетиці України діє єдина централізована диспетчерська система оперативно-технологічного управління виробництвом, передачею, розподілом та постачанням електричної енергії. Функції централізованого диспетчерського (оперативно-технологічного) управління об'єднаною енергетичною системою України та організацію паралельної роботи з енергетичними системами інших держав виконує державне підприємство, яке визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі. Централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління поширюється на

суб'єкти господарської діяльності, об'єкти електроенергетики яких підключені до об'єднаної енергетичної системи України.

{Частина перша статті 14 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Структуру державного підприємства, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, визначає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

{Частина друга статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління передбачає:

планування та оперативне управління потужностями електростанцій України з урахуванням режимів централізованого тепlopостачання;

планування та контроль за додержанням режиму роботи об'єднаної енергетичної системи України;

запобігання аварійним ситуаціям або надзвичайним ситуаціям в об'єднаній енергетичній системі України і ліквідацію їх наслідків шляхом підтримки необхідного балансу потужності та енергії, застосування допоміжних заходів із забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України та її паралельної роботи з енергетичними системами інших держав;

{Абзац четвертий частини третьої в редакції Закону № 5066-VI від 05.07.2012}

розроблення і здійснення контролю за впровадженням нових систем протиаварійної автоматики та захисту, а також засобів зв'язку і диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

здійснення нагляду за експлуатацією систем протиаварійної автоматики та захисту.

Державне підприємство, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління об'єднаною енергетичною системою України, є системним оператором та виконує функції, визначені цим Законом та Законом України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України.

{Статтю 14 доповнено новою частиною згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Усі оперативні команди і розпорядження державного підприємства, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління відповідно до законодавства України, підлягають беззаперечному виконанню всіма суб'єктами господарської діяльності, об'єкти електроенергетики яких підключені до об'єднаної енергетичної

системи України. Втручання в централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління об'єднаною енергетичною системою України з боку державних органів, політичних партій і рухів та інших громадських організацій не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України.

{Частина п'ята статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Суб'єкти господарської діяльності, об'єкти електроенергетики яких підключені до об'єднаної енергетичної системи України, зобов'язані подавати державному підприємству, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, звіти та інформацію, передбачені нормативно-правовими актами та нормативно-технічними документами.

{Частина шоста статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

З метою забезпечення надійного (безперебійного) постачання електричної енергії споживачам державне підприємство, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління об'єднаною енергетичною системою України, забезпечує:

розроблення стандартів операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України та подання їх на затвердження центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі;

уніфікацію та гармонізацію стандартів операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України у процесі інтеграції об'єднаної енергетичної системи України з енергетичними системами інших держав;

координацію дій із суб'єктами господарювання, що здійснюють диспетчерське (оперативно-технологічне) управління енергетичними системами інших держав, щодо розвитку міждержавних мереж;

управління перетоками електричної енергії та забезпечення рівних умов доступу у процесі міждержавного обміну електричною енергією;

підготовку пропозицій щодо перспективного розвитку об'єднаної енергетичної системи України, переліку допоміжних заходів із забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України та подання їх на розгляд центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

{Статтю 14 доповнено частиною згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, забезпечує розроблення державної програми перспективного розвитку об'єднаної енергетичної системи України та подання її на затвердження Кабінету Міністрів України в установленому законодавством порядку.

{Статтю 14 доповнено частиною згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

Стаття 15. Оптовий ринок електричної енергії України

Купівля всієї електричної енергії, виробленої на електростанціях, потужність чи обсяг відпуску яких перевищують граничні показники (крім випадків, передбачених цим Законом), та весь її оптовий продаж здійснюються на оптовому ринку електричної енергії України, крім електричної енергії, що купується (продається) відповідно до розділу XVII Закону України "Про ринок електричної енергії".

{Частина перша статті 15 в редакції Законів № 5485-VI від 20.11.2012, № 663-VII від 24.10.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2019-VIII від 13.04.2017}

До прийняття рішення про запровадження нового ринку електричної енергії, передбаченого Законом України "Про ринок електричної енергії", функціонування оптового ринку електричної енергії України здійснюється з урахуванням особливостей, визначених розділом XVII Закону України "Про ринок електричної енергії".

{Частина статті 15 в редакції Законів № 663-VII від 24.10.2013, № 2019-VIII від 13.04.2017}

Електрична енергія, вироблена на теплоелектроцентралях, що входять до складу енергопостачальників, може бути реалізована ними самостійно для споживання на території здійснення ліцензованої діяльності.

{Частина статті 15 в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012}

Електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), може бути реалізована на оптовому ринку електричної енергії України, за договорами зі споживачами або за договорами з енергопостачальниками.

{Частина статті 15 в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012}

Оптовий ринок електричної енергії України у кожному розрахунковому періоді зобов'язаний купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, та здійснювати повну оплату вартості електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з

використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 17-3 цього Закону, незалежно від величини встановленої потужності чи обсягів її відпуску. При цьому у кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об'єкті електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями). Порядок купівлі та розрахунків за електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 17-3 цього Закону, оптовим ринком електричної енергії України, а також порядок обліку такої електроенергії затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Енергопостачальники зобов'язані купувати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії, у випадках, обсягах та за цінами, визначеними цією статтею.

{Частина статті 15 в редакції Законів № 5485-VI від 20.11.2012, № 514-VIII від 04.06.2015}

Електрична енергія, вироблена з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру об'єктами електроенергетики (генеруючими установками) приватних домогосподарств, величина встановленої потужності яких не перевищує 30 кВт, придбавається енергопостачальниками, що здійснюють постачання електричної енергії за регульованим тарифом на території провадження ліцензійної діяльності, за "зеленим" тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електроенергії такими приватними домогосподарствами. Побутовий споживач має право на встановлення у своєму приватному домогосподарстві генеруючої установки, призначеної для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру, величина встановленої потужності якої не перевищує 30 кВт, але не більше потужності, дозволеної до споживання за договором про користування електричною енергією. Виробництво електроенергії з енергії сонячного

випромінювання та/або енергії вітру приватними домогосподарствами здійснюється без відповідної ліцензії. Порядок продажу та обліку такої електроенергії, а також розрахунків за неї затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина статті 15 в редакції Законів № 5485-VI від 20.11.2012, № 514-VIII від 04.06.2015}

Для підтвердження походження електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, суб'єкту господарської діяльності - виробнику електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - виробленої лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) на його запит суб'єкт, уповноважений Кабінетом Міністрів України, видає гарантію походження електричної енергії. Порядок видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії для суб'єктів господарської діяльності, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - виробленої лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Частина статті 15 в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 514-VIII від 04.06.2015}

Оптовий ринок електричної енергії України створюється на підставі договору.

Сторонами договору є суб'єкти господарської діяльності, пов'язаної з:
диспетчерським (оперативно-технологічним) управлінням об'єднаною енергетичною системою України;

виробництвом електричної енергії на електростанціях;

передачею електричної енергії;

{Абзац четвертий частини дев'ятої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

постачанням електричної енергії;

{Абзац п'ятий частини дев'ятої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

розподілом електричної енергії;

{Частину дев'яту статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

оптовим постачанням електричної енергії.

{Частину статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

У договорі визначаються мета та умови діяльності, права, обов'язки та відповідальність сторін. Цей договір погоджується з центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику в електроенергетичному комплексі, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Антимонопольним комітетом України.

Правила оптового ринку електричної енергії України є невід'ємною частиною договору і визначають механізм функціонування оптового ринку електричної енергії України, порядок розподілу навантажень між генеруючими джерелами, правила формування ринкової ціни на електричну енергію.

Оптовий ринок електричної енергії України функціонує з додержанням таких вимог:

всі суб'єкти господарської діяльності з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії мають рівноправний доступ до оптового ринку електричної енергії України та послуг електричних мереж після отримання відповідної ліцензії на право здійснення цих видів діяльності;

{Абзац другий частини дванадцятої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

електрична енергія продається та купується за Правилами оптового ринку електричної енергії України;

ціни на електричну енергію генеруючих компаній та оптові ціни визначаються за Правилами оптового ринку електричної енергії України;

всі учасники оптового ринку електричної енергії укладають договори купівлі-продажу електричної енергії з суб'єктом господарської діяльності, який здійснює оптове постачання електричної енергії відповідно до договору, на підставі якого створюється оптовий ринок електричної енергії;

{Частину статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

у кожному розрахунковому періоді (місяці) забезпечується оплата вартості електричної енергії та послуг, закуплених у цьому періоді оптовим постачальником електричної енергії, у рівному відсотку кожній енергогенеруючій компанії (за винятком суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям) та підприємству, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами. Ця оплата забезпечується з

урахуванням остаточних платежів відповідно до договору, на підставі якого створено оптовий ринок електричної енергії.

{Частина статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 2352-IV від 18.01.2005; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1220-VI від 01.04.2009, № 5485-VI від 20.11.2012}

Стаття 15-1. Порядок проведення розрахунків на оптовому ринку електричної енергії

Для проведення розрахунків за закуплену на оптовому ринку електричної енергії України та спожиту електричну енергію енергопостачальники, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, їх відокремлені підрозділи та оптовий постачальник електричної енергії відкривають в установах уповноваженого банку поточні рахунки із спеціальним режимом використання. Для проведення розрахунків з погашення заборгованості за спожиту електричну енергію з використанням механізмів погашення заборгованості, визначених Законом України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", енергопостачальники, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, і оптовий постачальник електричної енергії відкривають в установі уповноваженого банку поточні рахунки із спеціальним режимом використання для погашення заборгованості. Перелік поточних рахунків із спеціальним режимом використання в уповноваженому банку для зарахування коштів за електричну енергію затверджується та доводиться до відома споживачів національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина перша статті 15-1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2711-IV від 23.06.2005}

Споживачі, які купують електричну енергію у енергопостачальників, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, вносять плату за поставлену їм електричну енергію виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання енергопостачальника в уповноваженому банку. У разі перерахування споживачами коштів за електричну енергію на інші рахунки отримувачі повинні повернути ці кошти за заявою споживача або за власною ініціативою в триденний термін з моменту їх отримання. У разі неповернення споживачу у цей термін коштів, сплачених на інші, не на поточні рахунки із спеціальним режимом використання, ці суми підлягають вилученню до Державного бюджету України як санкція за вчинене правопорушення і не зараховуються як оплата електричної енергії. Зарахування коштів до

Державного бюджету України не звільняє їх отримувача від повернення цих коштів споживачу електричної енергії.

Кошти з поточних рахунків із спеціальним режимом використання енергопостачальників, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, перераховуються згідно з алгоритмом оптового ринку електричної енергії виключно на:

поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії;

поточний рахунок підприємства, яке здійснює розподіл електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;

{Абзац третьої частини третьої статті 15-1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

поточний рахунок енергопостачальника;

поточний рахунок із спеціальним режимом використання для погашення заборгованості оптового постачальника електричної енергії.

{Частина третю статті 15-1 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 2711-IV від 23.06.2005}

Кошти за електричну енергію, закуплену на оптовому ринку електричної енергії, всіма енергопостачальниками перераховуються виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії.

Кошти за електричну енергію, закуплену на оптовому ринку підприємством, що здійснює передачу електричної енергії, та всіма підприємствами, що здійснюють розподіл електричної енергії, перераховуються виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії.

{Статтю 15-1 доповнено новою частиною згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

З поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії зазначені кошти спрямовуються виключно:

енергогенеруючим компаніям та іншим суб'єктам господарської діяльності, які провадять продаж електричної енергії оптовому постачальнику електричної енергії;

підприємству, яке здійснює диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України, підприємству, яке здійснює передачу електричної енергії, а також на допоміжні заходи із забезпечення сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України;

{Абзац третьої частини статті 15-1 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом

Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; абзац третій частини шостої статті 15-1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

на поточний рахунок оптового постачальника електричної енергії;

іншим особам, які мають право на отримання коштів з інвестиційної складової оптового тарифу на електричну енергію, затвердженої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, в тому числі на спільне фінансування розвитку нетрадиційних джерел електричної енергії.

Кошти, які надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для погашення заборгованості енергопостачальників, що здійснюють господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, і оптового постачальника електричної енергії для проведення розрахунків з погашення заборгованості за спожиту електричну енергію з використанням механізмів погашення заборгованості, визначених Законом України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", перераховуються згідно з окремими алгоритмами оптового ринку електричної енергії, встановленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Статтю 15-1 доповнено частиною згідно із Законом № 2711-IV від 23.06.2005}

Умови про оплату електричної енергії коштами та про відкриття поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії (енергопостачальника, що здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території) є обов'язковими умовами договору купівлі-продажу електричної енергії між оптовим постачальником електричної енергії та енергопостачальником (договору на постачання електричної енергії між енергопостачальником, що здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, та споживачем).

Умови про оплату електричної енергії коштами та про відкриття поточного рахунку із спеціальним режимом використання підприємству, що здійснює передачу електричної енергії, та підприємствами, що здійснюють розподіл електричної енергії, є обов'язковими умовами договору купівлі-продажу електричної енергії між оптовим постачальником електричної енергії та підприємствами, що здійснюють передачу або розподіл електричної енергії.

{Статтю 15-1 доповнено новою частиною згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Оптовий постачальник електричної енергії зобов'язаний забезпечити щоденне інформування учасників оптового ринку електричної енергії і органів виконавчої влади про стан проведення розрахунків на оптовому ринку електричної енергії.

На поточні рахунки із спеціальним режимом використання не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями учасників оптового ринку електричної енергії.

Операції на поточних рахунках із спеціальним режимом використання не підлягають призупиненню.

{Закон доповнено статтею 15-1 згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

Стаття 16. Антимонопольні обмеження

Суб'єктам господарської діяльності, відносини яких регулюються цим Законом, Законом України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України", згідно із Законом України "Про захист економічної конкуренції" забороняється провадити монопольну діяльність у будь-якій формі, крім випадків, передбачених законодавством України.

{Частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно з Законами № 1294-IV від 20.11.2003, № 663-VII від 24.10.2013}

Суб'єкти господарської діяльності, які здійснюють виробництво, передачу, розподіл, постачання електричної енергії, диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України, виконують функції оператора ринку або гарантованого покупця і визнані в установленому порядку такими, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку електричної енергії, не можуть припиняти свою діяльність або зменшувати її обсяг з метою створення дефіциту електричної енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством України.

{Частина друга статті 16 із змінами, внесеними згідно з Законом № 1294-IV від 20.11.2003; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 17. Загальні принципи встановлення тарифів на енергію

Формування оптових тарифів на електричну енергію здійснюється на оптовому ринку електричної енергії України згідно з договором.

{Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1812-III від 08.06.2000, № 2509-IV від 05.04.2005, № 232-V від 05.10.2006, № 309-VI від 03.06.2008; в редакції Закону № 1565-VI від 17.11.2009}

{Щодо зупинення дії частини першої статті 17 див. Закони № 3235-IV від 20.12.2005, № 489-V від 19.12.2006, № 107-VI від 28.12.2007 - пункт про

зупинення дії визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 10-рп/2008 від 22.05.2008}

Оптові тарифи можуть передбачати видатки на спільне фінансування розвитку нетрадиційних джерел електричної енергії.

{Статтю 17 доповнено частиною згідно із Законом № 1565-VI від 17.11.2009}

Тариф на електроенергію для побутових споживачів, які постійно проживають у 30-кілометровій зоні атомних електростанцій, встановлюється у розмірі 70 відсотків діючого тарифу для відповідної групи населення.

{Статтю 17 доповнено частиною згідно із Законом № 1565-VI від 17.11.2009; із змінами, внесеними згідно з Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Роздрібна ціна на електричну енергію формується енергопостачальниками згідно з умовами і правилами здійснення господарської діяльності з постачання електричної енергії з урахуванням вимог цього Закону.

{Частина статті 17 в редакції Закону № 1220-VI від 01.04.2009}

Тарифи на централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, на передачу і розподіл електричної енергії регулюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина п'ята статті 17 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Тарифи на постачання електричної енергії енергопостачальником, що здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, регулюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Статтю 17 доповнено новою частиною згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

{Частину сьому статті 17 виключено на підставі Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Регулювання тарифів на електричну енергію, вироблену на атомних електростанціях, здійснюється з урахуванням обсягів соціально-економічної компенсації ризику для населення, яке проживає в зоні спостереження.

{Статтю 17 доповнено частиною згідно із Законом № 232-V від 05.10.2006}

{Частину статті 17 виключено на підставі Закону № 1220-VI від 01.04.2009}

Формування цін на електричну енергію, вироблену на теплоелектроцентралях та інших установках з комбінованим виробництвом електричної і теплової енергії, здійснюється з урахуванням тарифів на теплову енергію. Регулювання тарифів на електричну енергію, вироблену на

вітрових електростанціях, здійснює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1812-III від 08.06.2000, № 2633-IV від 02.06.2005}

Регулювання тарифів на теплову енергію, вироблену на теплоелектроцентралях, інших установках з комбінованим виробництвом електричної і теплової енергії, здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина статті 17 в редакції Закону № 2633-IV від 02.06.2005}

Підприємства, які постачають електричну енергію мережами, які не є їх власністю, повинні купувати електричну енергію на оптовому ринку електричної енергії України та вносити плату за користування місцевими (локальними) електричними мережами. Постачання електричної енергії споживачам зазначеними підприємствами здійснюється за тарифами, які обумовлюються в договорах на постачання електричної енергії.

Примітка. Зона спостереження - вживається у значенні, визначеному Законом України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

{Статтю 17 доповнено приміткою згідно із Законом № 232-V від 05.10.2006}

Стаття 17-1. Стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії

"Зелений" тариф встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах) з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями).

"Зелений" тариф встановлюється для кожного суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, за кожним видом альтернативної енергії та для кожного об'єкта електроенергетики (або для кожної черги будівництва електростанції (пускового комплексу).

"Зелений" тариф на електричну енергію, вироблену генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлюється єдиним для кожного виду альтернативного джерела енергії.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з енергії вітру, встановлюється на рівні роздрібного

тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з енергії вітру.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з біомаси, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з біомаси. Для цілей цього Закону біомасою вважається невикопна біологічно відновлювана речовина органічного походження, здатна до біологічного розкладу, у вигляді продуктів, відходів та залишків лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), рибного господарства і технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості, а також складова промислових або побутових відходів, здатна до біологічного розкладу.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з біогазу, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з біогазу. У цьому Законі біогазом є газ з біомаси.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання.

"Зелений" тариф для приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання для приватних домогосподарств.

"Зелений" тариф для приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з енергії вітру, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з енергії вітру для приватних домогосподарств.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які експлуатують мікро-, міні- або малі гідроелектростанції, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої відповідно мікро-, міні- або малими гідроелектростанціями.

"Зелений" тариф для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з геотермальної енергії, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з геотермальної енергії.

Коефіцієнт "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з використанням альтернативних джерел енергії, встановлюється на рівні:

Категорії об'єктів електроенергетики, для яких застосовується "зелений" тариф	Коефіцієнт "зеленого" тарифу для об'єктів або його черг/пускових комплексів, введених в експлуатацію							
	по 31.03.2013 включно	з 01.04.2013 по 31.12.2014	з 01.01.2015 по 30.06.2015	з 01.07.2015 по 31.12.2015	з 01.01.2016 по 31.12.2016	з 01.01.2017 по 31.12.2019	з 01.01.2020 по 31.12.2024	з 01.01.2025 по 31.12.2029
для електроенергії, виробленої з енергії вітру об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких не перевищує 600 кВт	1,20	-	-	-	-	-	-	-
для електроенергії, виробленої з енергії вітру об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких більша за 600 кВт, але не перевищує 2000 кВт	1,40	-	-	-	-	-	-	-
для електроенергії, виробленої з енергії вітру об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких перевищує 2000 кВт	2,10	-	-	-	-	-	-	-
для електроенергії, виробленої з енергії вітру	-	1,20	1,08	1,08	1,08	0,96	0,84	

вітроелектростанціями, які складаються з вітроустановок єдиною встановленою потужністю до 600 кВт								
для електроенергії, виробленої з енергії вітру вітроелектростанціями, які складаються з вітроустановок єдиною встановленою потужністю від 600 кВт, але не більше 2000 кВт	-	1,40	1,26	1,26			1,12	0,98
для електроенергії, виробленої з енергії вітру вітроелектростанціями, які складаються з вітроустановок єдиною встановленою потужністю від 2000 кВт та більше	-	2,10	1,89	1,89			1,68	1,47
для електроенергії, виробленої з біомаси	2,30	2,30	2,07	2,30			2,07	1,84
для електроенергії, виробленої з біогазу	-	2,30	2,07	2,30			2,07	1,84
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання наземними	8,64	6,30	5,67	3,15	2,97	2,79	2,51	2,23

об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких є меншою або дорівнює 10 МВт								
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання наземними об'єктами електроенергетики, величина встановленої потужності яких перевищує 10 МВт	4,80	3,50	3,15	2,97	2,79	2,51	2,23	
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання об'єктами електроенергетики, які вмонтовані (встановлені) на дахах та/або фасадах будинків, будівель та споруд, величина встановленої потужності яких перевищує 100 кВт	8,28	6,48	5,83	-	-	-	-	
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання об'єктами електроенергетики, які вмонтовані (встановлені) на дахах	7,92	6,66	5,99	-	-	-	-	

та/або фасадах будинків, будівель та споруд, величина встановленої потужності яких не перевищує 100 кВт								
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання об'єктами електроенергетики, які вмонтовані (встановлені) на дахах та/або фасадах будинків, будівель та споруд	-	-	-	3,35	3,20	3,04	2,74	2,43
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання об'єктами електроенергетики, які вмонтовані (встановлені) на дахах та/або фасадах приватних домогосподарств (будинків, будівель та споруд), величина встановленої потужності яких не перевищує 30 кВт	-	6,66	5,99	3,72	3,53	3,36	3,02	2,69
для електроенергії, виробленої з енергії вітру об'єктами електроенергетики приватних домогосподарств, величина встановленої	-	-	-	2,16			1,94	1,73

потужності яких не перевищує 30 кВт						
для електроенергії, виробленої мікрогідроелектростанціями	2,16	3,60	3,24	3,24	2,92	2,59
для електроенергії, виробленої мінігідроелектростанціями	2,16	2,88	2,59	2,59	2,33	2,07
для електроенергії, виробленої малими гідроелектростанціями	2,16	2,16	1,94	1,94	1,75	1,55
для електроенергії, виробленої з геотермальної енергії	-	-	-	2,79	2,51	2,23

Підтвердженням факту та дати введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики, у тому числі черги будівництва електричної станції (пускового комплексу), що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), є виданий уповноваженим органом сертифікат, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації, або зареєстрована відповідно до законодавства декларація про готовність об'єкта до експлуатації.

У разі якщо на об'єкті електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), відповідно до цієї статті мають застосовуватися різні коефіцієнти "зеленого" тарифу, на такому об'єкті має бути встановлений окремий комерційний облік за кожною чергою (пусковим комплексом) та/або установкою, для яких застосовується окремий коефіцієнт "зеленого" тарифу.

Для суб'єктів господарювання та приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, "зелений" тариф встановлюється до 1 січня 2030 року.

Фіксований мінімальний розмір "зеленого" тарифу для суб'єктів господарювання та приватних домогосподарств встановлюється шляхом перерахування у євро "зеленого" тарифу, розрахованого за правилами цього Закону, станом на 1 січня 2009 року за офіційним валютним курсом Національного банку України на зазначену дату.

"Зелений" тариф для об'єктів електроенергетики, введених в експлуатацію до 31 грудня 2024 року, та приватних домогосподарств, договір про купівлю-продаж електричної енергії з якими укладено до 31 грудня 2024 року, не може бути менший за фіксований мінімальний розмір "зеленого" тарифу, який на дату останнього у кожному кварталі засідання національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, перераховується у національну валюту за середнім офіційним валютним курсом Національного банку України за останніх 30 календарних днів, що передують даті такого засідання.

До "зеленого" тарифу на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) на об'єктах електроенергетики, у тому числі на чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), введених в

експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2024 року, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, встановлюється надбавка за дотримання на відповідних об'єктах визначеного статтею 17-3 цього Закону рівня використання обладнання українського виробництва. Надбавка до "зеленого" тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва встановлюється та підлягає застосуванню на весь строк його дії. Надбавка за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва не встановлюється до "зеленого" тарифу на електричну енергію, вироблену об'єктами електроенергетики (генеруючими установками) приватних домогосподарств.

Держава гарантує, що для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії на введених в експлуатацію об'єктах електроенергетики, буде застосовуватися порядок стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії, встановлений відповідно до положень цієї статті на дату введення в експлуатацію об'єктів електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію черг будівництва електричних станцій (пускових комплексів), які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії. У разі внесення змін до законодавства, що регулює порядок стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії, суб'єкти господарювання можуть обрати новий порядок стимулювання.

Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування "зеленого" тарифу вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електроенергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), і не проданої за договорами безпосередньо споживачам або енергопостачальним компаніям, за встановленим "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 17-3 цього Закону, в обсягах та порядку, визначених статтею 15 цього Закону, а також щодо розрахунків за таку електроенергію у повному обсязі, у встановлені строки та грошовими коштами.

{Стаття 17-1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1220-VI від 01.04.2009, № 2799-VI від 17.12.2010, № 3486-VI від 03.06.2011, № 3549-VI від 17.06.2011, № 4065-VI від 18.11.2011; в редакції Закону № 5485-VI від 20.11.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 514-VIII від 04.06.2015; в редакції Закону № 1804-VIII від 22.12.2016}

Стаття 17-2. Плата за приєднання електроустановок до електричних мереж

Вартість послуг з приєднання розраховується електропередавальною організацією у порядку, передбаченому методикою розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж, і обґрунтовується витратами, необхідними для будівництва та/або реконструкції електромереж від місця приєднання електроустановки замовника до місця забезпечення потужності.

Ставка плати за стандартне приєднання електроустановок щорічно розраховується електропередавальною організацією з урахуванням ступеня напруги в місці приєднання, категорії надійності електропостачання, одно- чи трифазного приєднання, окремо для сільської та міської місцевості відповідно до методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж та затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Електропередавальна організація зобов'язана розміщувати на своєму веб-сайті в мережі Інтернет діючі ставки плати за стандартне приєднання.

Вартість послуг з приєднання електроустановок замовників, що не є стандартним приєднанням відповідно до статті 1 цього Закону, визначається проектно-кошторисною документацією відповідно до замовленої (заявленої) на приєднання потужності пропорційно до передбаченої проектом величини потужності, яку можливо додатково приєднати, відповідно до методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж з урахуванням витрат на розвиток мереж для створення резерву потужності у місці забезпечення потужності.

Розроблення проектно-кошторисної документації забезпечується замовником, а її вартість є складовою частиною вартості послуг з приєднання.

{Частина четверта статті 17-2 в редакції Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

Приєднання електроустановок замовника, яке не є стандартним приєднанням, фінансується в розмірі розрахованої плати за приєднання за рахунок коштів, отриманих як плата за приєднання замовника. У разі недостатності таких коштів для виконання в повному обсязі робіт згідно з проектно-кошторисною документацією ці роботи фінансуються за рахунок плати за приєднання інших замовників, які приєднуються до того самого місця забезпечення потужності, або складової тарифу на передачу або розподіл електричної енергії, або за зверненням замовника за рахунок поворотної фінансової допомоги, яка може надаватися електропередавальній організації. Додатково необхідні кошти для

виконання в повному обсязі робіт згідно з проектно-кошторисною документацією передбачаються у складовій тарифу на передачу або розподіл електричної енергії в установленому законодавством порядку строком до п'яти років. Джерелом повернення коштів, залучених від замовника як поворотна фінансова допомога, є плата за приєднання інших замовників, що приєднуються до того самого місця забезпечення потужності, та складова тарифу на передачу або розподіл електричної енергії. Кошти, залучені від замовника як поворотна фінансова допомога, повертаються у строк до п'яти років відповідно до порядку фінансування послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж. Частка витрат для створення за рахунок тарифу на передачу або розподіл електричної енергії резерву потужності у місці забезпечення потужності, компенсована у складі плати за приєднання замовниками, приєднана потужність електроустановок яких забезпечується від того самого місця забезпечення потужності, враховується під час перегляду відповідної складової тарифу на передачу або розподіл електричної енергії шляхом виключення з тарифу відповідних сум.

{Частина п'ята статті 17-2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

{Частину шосту статті 17-2 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

{Частину сьому статті 17-2 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

{Частину восьму статті 17-2 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

{Частину дев'яту статті 17-2 виключено на підставі Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

Строк повернення поворотної фінансової допомоги замовнику встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до порядку фінансування послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж і не може перевищувати 10 років. Джерелом повернення поворотної фінансової допомоги є складова тарифу на передачу або розподіл електричної енергії.

{Частина статті 17-2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Вартість послуг з приєднання електроустановок замовника, призначених для забезпечення електропостачання об'єктів будівництва, в яких передбачається розміщення доступного житла або житлового фонду соціального призначення, зменшується для замовника пропорційно площі

такого доступного житла або житлового фонду соціального призначення до загальної площі об'єкта будівництва. Частина вартості послуг з приєднання електроустановок замовника, на яку зменшено вартість послуг з приєднання електроустановок замовника до електричних мереж, фінансується за рахунок тарифу на передачу або розподіл електричної енергії, який встановлюється для електропередавальної організації національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина статті 17-2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

{Закон доповнено статтею 17-2 згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Стаття 17-3. Надбавка до "зеленого" тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва

Для введених в експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2024 року об'єктів електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2024 року черг будівництва електричних станцій (пускових комплексів), які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), до "зеленого" тарифу встановлюється надбавка за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва.

Надбавка за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва є фіксованою, у визначених цим Законом відсотках, доплатою до "зеленого" тарифу, пропорційною до рівня використання суб'єктом господарювання на відповідному об'єкті електроенергетики обладнання українського виробництва.

Надбавка за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за умови дотримання таких рівнів використання обладнання українського виробництва:

Розмір надбавки до "зеленого" тарифу, %	Рівень використання обладнання українського виробництва, %
5	30
10	50.

Надбавка за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва для відповідного об'єкта електроенергетики встановлюється у грошовому виразі національною комісією, що здійснює державне

регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на кожну дату перерахунку фіксованого мінімального розміру "зеленого" тарифу.

Порядок визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), та встановлення відповідної надбавки до "зеленого" тарифу затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Відповідність рівня використання обладнання українського виробництва вимогам, встановленим цим Законом, визначається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на підставі поданого суб'єктом господарювання розрахунку та підтвердних документів.

Рівень використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається як сума відповідних питомих відсоткових показників елементів обладнання. У разі наявності декількох однакових елементів обладнання на відповідному об'єкті електроенергетики питомий відсотковий показник цього елемента обладнання приймається до розрахунку рівня використання обладнання українського виробництва лише за умови українського походження кожного з цих однакових елементів. Питомі відсоткові показники елементів обладнання становлять:

а) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з енергії вітру:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Лопаті	30
Башта	30
Гондола	20
Головна рама	20
Разом по об'єкту	100;

б) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Фотоелектричні модулі	40
Система кріплень фотоелектричних модулів	15
Інверторне обладнання	15
Системи акумуляції енергії	15
Трекерні системи	15
Разом по об'єкту	100;

в) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з біомаси:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Котел	25
Турбіна (паровий двигун)	25
Генератор	15
Мережеві насоси /водопідігрівачі	10
Димососи та вентилятори	5
Система подачі палива	5
Система газоочищення	5
Система водопідготовки	5
Градирні / конденсатори пари	5
Разом по об'єкту	100;

г) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з біогазу:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Реактори анаеробного зброджування	35
Міксери реакторів анаеробного зброджування	10
Газодувки	5
Системи підготовки біогазу	15
Когенераційні установки	35
Разом по об'єкту	100;

г) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з біогазу, видобутого з відведених місць чи об'єктів, на яких здійснюються операції із зберігання та захоронення відходів:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Система видобутку, збору, подачі газу	35
Компресори	5
Система осушки газу	10
Система очистки газу	15

Когенераційні установки/ генератори/турбогенератори	35
Разом по об'єкту	100;

д) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з використанням гідроенергії на мікро-, міні- та малих гідроелектростанціях:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Турбіна	30
Генератор /комплект генератора з редуктором (передавальним механізмом)	30
Головний щит управління генератора (система контролю та управління)	15
Система збудження генератора	10
Регулятор швидкості /привід регулятора швидкості	10
Система автоматичного регулювання	5
Разом по об'єкту	100;

е) на об'єктах електроенергетики, у тому числі введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), які виробляють електричну енергію з використанням геотермальної енергії:

Елементи обладнання	Питомий відсотковий показник, %
Свердловина та гирлове обладнання	30
Турбіна	5
Генератор	5
Головний щит управління генератором	15
Насоси подачі теплового носія в зону утворення пару	10
Теплообмінник охолодження теплового носія	30
Система автомагнітного регулювання	5
Разом по об'єкту	100.

Виробництво наявних на об'єкті електроенергетики елементів обладнання на території України підтверджується сертифікатом (сертифікатами) походження, виданим (виданими) у встановленому порядку Торгово-промисловою палатою України (її регіональними представництвами) на такі елементи.

{Закон доповнено статтю 17-3 згідно із Законом № 5485-VI від 20.11.2012; в редакції Закону № 514-VIII від 04.06.2015}

Стаття 18. Проектування та будівництво об'єктів електроенергетики

Проектування та будівництво (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення) об'єктів електроенергетики здійснюються відповідно до законодавства у сфері містобудівної діяльності. Оснащення об'єктів електроенергетики ліцензіатами, ціни (тарифи) на відповідні послуги (товари) яких регулюються національною комісією, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, здійснюється на конкурентних засадах.

Фінансування капітального будівництва, реконструкції та обслуговування об'єктів, призначених для спільних потреб підприємств електроенергетики та підприємств інших галузей, провадиться за рахунок замовників (власників) та користувачів цих об'єктів.

Розвиток електричних мереж, які перебувають у власності або користуванні електропередавальних організацій, передбачається інвестиційними програмами, схваленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та фінансується за рахунок коштів, передбачених у тарифах на передачу або розподіл електричної енергії, оплати вартості послуг з приєднання, поворотної фінансової допомоги замовників, банківських кредитів, коштів, залучених з інших джерел, не заборонених законодавством. Кошти, отримані як поворотна фінансова допомога замовників для фінансування робіт з приєднання, обліковуються окремо та використовуються електропередавальною організацією для приєднання електроустановок замовників. Розвиток електричних мереж електропередавальної організації має узгоджуватися з планами забудови відповідної території.

У разі спорудження або реконструкції будівель, доріг, мостів, інших об'єктів архітектури роботи з перенесення повітряних і підземних електричних мереж, теплових мереж та інших об'єктів електроенергетики виконуються власником цих об'єктів електроенергетики за рахунок замовників будівництва або реконструкції будівель, доріг, мостів, інших об'єктів архітектури відповідно до затвердженої проектно-кошторисної документації.

Приєднання електроустановок замовників до електричних мереж власників, які не є електропередавальними організаціями, здійснюється на умовах і в порядку, що передбачені цим Законом для приєднання до електричних мереж електропередавальних організацій.

Створення (нове будівництво, реконструкція, технічне переоснащення) магістральних (міждержавних) електричних мереж здійснюється відповідно до плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років за рахунок інвестицій електропередавального підприємства або за рахунок інвестицій фізичної чи юридичної особи, що не є пов'язаною прямо або опосередковано відносинами контролю з електропередавальними організаціями.

{Стаття 18 із змінами, внесеними згідно із Законами № 741-IV від 15.05.2003, № 4220-VI від 22.12.2011, № 5021-VI від 22.06.2012; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 19. Охорона об'єктів електроенергетики

Особливо важливі об'єкти електроенергетики, перелік яких визначається центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику в електроенергетичному комплексі, і затверджується Кабінетом Міністрів України, охороняються відомчою воєнізованою охороною із залученням у разі необхідності відповідних структурних підрозділів органів державної влади.

{Частина перша статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Охорона інших об'єктів електроенергетики здійснюється згідно із законодавством України.

На об'єктах електроенергетики встановлюється особливий режим допуску.

Особовий склад відомчої воєнізованої охорони об'єктів електроенергетики забезпечується вогнепальною зброєю і спеціальними засобами самооборони. Застосування вогнепальної зброї, а також спеціальних засобів самооборони регулюється законодавством України.

Особовий склад відомчої воєнізованої охорони забезпечується форменим одягом за рахунок підприємств електроенергетики.

В охоронних зонах електричних мереж, а також інших особливо важливих об'єктів електроенергетики діють обмеження, передбачені законодавством України щодо використання земель. Розміщення споруд та інших об'єктів в охоронних зонах електричних і теплових мереж без здійснення передбачених нормативно-технічними документами технічних заходів безпеки не допускається.

{Частина шоста статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; частина шоста статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Атомні електростанції охороняються відповідно до Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" та Закону України "Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання".

{Частина сьома статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 747-IV від 15.05.2003}

Стаття 19-1. Установлення особливого режиму охорони на території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд

На території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд установлюється особливий режим охорони.

Доступ сторонніх осіб та всіх видів транспорту на цю територію можливий лише в порядку, встановленому власником гідроелектротехнічних споруд або уповноваженим ним органом.

Виконання сторонніми особами робіт на території забороненої зони гідроелектротехнічних споруд здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а на території контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд - у порядку, встановленому власником гідроелектротехнічних споруд або уповноваженим ним органом.

Територія забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд охороняється відомчою воєнізованою охороною. На території забороненої зони гідроелектротехнічних споруд діє особливий (внутрішньооб'єктний та перепускний) режим.

Особливості режиму території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд визначаються Кабінетом Міністрів України.

Положення цієї статті не поширюються на малі гідроелектростанції. Суб'єкти малої гідроелектроенергетики самостійно забезпечують необхідні заходи з охорони об'єктів малої гідроелектроенергетики та здійснюють на прилеглий території необхідні заходи безпеки.

{Статтю 19-1 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 601-VI від 25.09.2008}

{Закон доповнено статтею 19-1 згідно із Законом № 1330-IV від 25.11.2003}

Стаття 20. Охорона навколишнього природного середовища

Підприємства електроенергетики повинні дотримувати вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, нести відповідальність за його порушення і здійснювати технічні та організаційні заходи, спрямовані на зменшення шкідливого впливу об'єктів електроенергетики на навколишнє природне середовище.

У разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності електричних станцій, магістральних та міждержавних електричних мереж приймається Кабінетом Міністрів України.

Рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності інших об'єктів електроенергетики приймають місцеві органи

виконавчої влади та органи місцевого самоврядування і центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у межах їх компетенції, передбаченої законами України.

{Частина третя статті 20 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

Для забезпечення безпеки населення, що мешкає в районі розташування об'єктів електроенергетики, встановлюються санітарно-захисні зони, розміри та порядок використання яких визначаються в нормативно-правових актах і проектах цих об'єктів, затверджених у встановленому порядку.

Усі види господарської діяльності в санітарно-захисних зонах, дозволені режимом їх використання, можуть провадитися тільки за погодженням з власником об'єкта електроенергетики або уповноваженим ним органом.

З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру через припинення електропостачання споживачам для них встановлюється екологічна броня електропостачання.

{Статтю 20 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

Фінансування екологічної броні електропостачання при несплаті або неповній оплаті за спожиту електроенергію споживачами, що мають таку броню, здійснюється з державного або місцевих бюджетів та відповідних джерел доходів цих споживачів. Кабінет Міністрів України затверджує порядок складання переліку споживачів та їх обладнання, для якого має бути встановлена екологічна броня електропостачання, а також затверджує порядок надання державою забезпечення виконання грошових зобов'язань окремих споживачів з оплати електричної енергії.

{Статтю 20 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законами № 309-VI від 03.06.2008, № 663-VII від 24.10.2013}

{Щодо зупинення дії частини сьомої статті 20 див. Закони № 489-V від 19.12.2006, № 107-VI від 28.12.2007 - пункт про зупинення дії визнано неконституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду № 10-рп/2008 від 22.05.2008}

Стаття 21. Особливості умов праці в електроенергетиці

Підприємства, установи та організації електроенергетики зобов'язані забезпечувати комплектування робочих місць висококваліфікованими кадрами, постійно підвищувати їх кваліфікацію, гарантувати надійний соціальний захист.

Працівники, які забезпечують виробничі процеси в електроенергетиці, зобов'язані проходити спеціальну підготовку і перевірку знань (атестацію) згідно із законодавством, включаючи нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, інших центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах.

{Частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Перелік таких спеціальностей і посад затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері промислової безпеки та охорони праці, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі.

{Частина третя статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Допуск до роботи працівників електроенергетики, які не пройшли відповідної підготовки, забороняється.

Витрати на підготовку та перепідготовку кадрів, утримання спеціалізованих навчально-тренувальних та галузево-координаційних центрів відносяться на валові витрати виробництва та обігу.

Перевірка знань (атестація) персоналу провадиться за рахунок коштів власників об'єктів електроенергетики.

Працівникам основних професій, зайнятим на підприємствах електроенергетики, може встановлюватися надбавка до тарифної ставки чи посадового окладу за безперервний стаж роботи в електроенергетиці відповідно до порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, з віднесенням витрат на валові витрати виробництва та обігу. Персонал енергетичних установок, який перебуває в зоні впливу радіаційного, теплового і електромагнітного випромінювання, а також інших шкідливих і небезпечних факторів, підлягає спеціальному медичному обстеженню та обов'язковому страхуванню за рахунок коштів підприємств.

Створення робочих місць для працевлаштування інвалідів провадиться підприємствами електроенергетики в розмірі чотирьох відсотків від чисельності працівників, зайнятих у непромисловому виробництві.

Стаття 22. Страйки на підприємствах електроенергетики

Страйки на підприємствах електроенергетики забороняються у випадках, коли вони можуть призвести до порушення сталості об'єднаної енергосистеми України або теплопостачання в осінньо-зимовий період.

Стаття 23. Забезпечення енергопостачання в умовах надзвичайного стану, особливого періоду та у разі надзвичайних ситуацій в об'єднаній енергетичній системі України

{Назва статті 23 в редакції Закону № 5066-VI від 05.07.2012}

У разі введення надзвичайного стану відповідно до Закону України "Про надзвичайний стан" підприємства, установи та організації електроенергетики, розташовані у місцевостях, де введено надзвичайний стан, зобов'язані виконувати розпорядження органів, які здійснюють заходи надзвичайного стану на відповідній території щодо енергопостачання споживачів, незалежно від умов укладених договорів.

У разі введення особливого періоду суб'єкти електроенергетики діють згідно із Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", Положенням про мобілізаційну підготовку народного господарства України і нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі, що регламентують функціонування електроенергетики в умовах особливого періоду.

{Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

У разі виникнення надзвичайних ситуацій в об'єднаній енергетичній системі України суб'єкти електроенергетики зобов'язані діяти відповідно до стандартів операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України та виконувати оперативні команди і розпорядження державного підприємства, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління об'єднаною енергетичною системою України.

{Статтю 23 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 5066-VI від 05.07.2012}

Особливості регулювання правових, економічних та організаційних відносин, пов'язаних з продажем електричної енергії з оптового ринку електричної енергії України на тимчасово окуповану територію та на територію, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, а також відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, розподілом, постачанням, купівлею, продажем і використанням електричної енергії на тимчасово окупованій території та на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, встановлюються Кабінетом Міністрів України. Перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або

здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, визначається Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 23 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1207-VII від 15.04.2014; в редакції Закону № 284-VIII від 07.04.2015}

Стаття 24. Права, обов'язки та відповідальність енергопостачальників і електропередавальних організацій

{Назва статті 24 в редакції Закону № 982-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Енергопостачальники погоджують з відповідним споживачем величину екологічної броні електропостачання, яка має бути затверджена центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики. У разі недосягнення згоди між споживачем та енергопостачальником щодо величини екологічної броні електропостачання остаточне рішення приймається центральним органом виконавчої влади з державного енергетичного нагляду.

{Статтю 24 доповнено частиною першою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади}

{Зміни до частини першої статті 24 див. у Законі № 5460-VI від 16.10.2012}

Енергопостачальники мають право за умови неповної оплати споживачем спожитої електричної енергії обмежити його електроспоживання до рівня екологічної броні електропостачання або за відсутності такої повністю припинити електропостачання споживачу.

{Статтю 24 доповнено частиною другою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

Порядок обмеження електроспоживання споживачів до рівня екологічної броні електропостачання або повного припинення їм електропостачання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 24 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

Енергопостачальники мають право на відшкодування несплаченої споживачем частини вартості електричної енергії, що постачається йому на рівні екологічної броні електропостачання, за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.

{Статтю 24 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

Електропередавальні організації зобов'язані забезпечувати належний технічний стан та організацію експлуатації об'єктів електроенергетики відповідно до вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж та енергетичного обладнання, надійне та якісне постачання (транспортування) енергії згідно з умовами ліцензій та договорів.

{Частина статті 24 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Електропередавальна організація, що здійснює передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, не має права відмовити замовнику, який має намір приєднати електроустановки до цих мереж, у наданні послуг з приєднання. Електропередавальна організація, що здійснює передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, не має права самостійно змінювати видані технічні умови на приєднання або скасовувати їх з підстав, які не передбачені договором про приєднання.

{Статтю 24 доповнено новою частиною згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Енергопостачальник, що здійснює постачання електричної енергії на закріпленій території, не має права відмовити замовнику (споживачу), електроустановки якого розташовані на такій території, в укладенні договору про постачання електричної енергії (договору про користування електричною енергією) за умови, що нова електроустановка замовника приєднана або потужність для діючої електроустановки споживача збільшена в установленому законодавством порядку.

{Частина статті 24 в редакції Законів № 1821-III від 22.06.2000, № 800-VI від 25.12.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом № 4220-VI від 22.12.2011; в редакції Закону № 5021-VI від 22.06.2012}

Енергопостачальники, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії з використанням власних мереж, зобов'язані забезпечити рівноправний доступ до цих мереж усіх суб'єктів господарської діяльності, що отримали в установленому порядку ліцензію на здійснення відповідного виду діяльності і уклали договір на передачу електричної енергії. Енергопостачальники, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії з використанням власних мереж, не мають право відмовити у доступі

до цих мереж суб'єктам господарювання, які виробляють енергію з використанням альтернативних джерел енергії. Енергопостачальники, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії з використанням власних мереж, у своїх інвестиційних програмах повинні передбачати витрати на приєднання об'єктів електроенергетики, які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії.

{Частина статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1220-VI від 01.04.2009, № 5021-VI від 22.06.2012}

Електропередавальна організація оприлюднює та щопівроку оновлює на своєму веб-сайті в мережі Інтернет інформацію за всіма трансформаторними підстанціями на території здійснення ліцензованої діяльності щодо їх номінальної потужності, приєднаної потужності, потужності, що приєднується за договорами про приєднання, резерву потужності з урахуванням укладених договорів про приєднання. Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж можуть встановлюватися додаткові вимоги до інформації, яка підлягає оприлюдненню. Така інформація є відкритою та надається безоплатно.

{Статтю 24 доповнено новою частиною згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Енергопостачальник зобов'язаний у встановленому законом порядку забезпечити доступ інспекторів з державного енергетичного нагляду до енергетичних установок для здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) за дотриманням вимог нормативно-правових актів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж та енергетичного обладнання.

{Статтю 24 доповнено новою частиною згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Енергопостачальники, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території, несуть відповідальність за порушення умов та правил здійснення ліцензованої діяльності з урахуванням неналежного проведення розрахунків з оптовим постачальником електричної енергії, а також із суб'єктом господарської діяльності, що здійснює передачу або розподіл належної енергопостачальнику електричної енергії, у разі, коли електрична енергія поставляється мережами, які не є його власністю.

{Частина статті 24 в редакції Закону № 1821-III від 22.06.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Енергопостачальники, до складу яких входять теплоелектроцентралі, здійснюють постачання енергії в першу чергу на території здійснення ліцензованої діяльності.

Енергопостачальники несуть відповідальність перед споживачами електричної енергії у розмірі двократної вартості недовідпущеної електричної енергії у разі переривання електропостачання з вини енергопостачальника (згідно з умовами договору на постачання електричної енергії).

{Частина статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2706-IV від 23.06.2005, № 3134-VI від 15.03.2011}

У разі відпуску електричної енергії, параметри якості якої внаслідок дій або бездіяльності енергопостачальника виходять за межі показників, визначених у договорі на постачання електричної енергії, енергопостачальник несе відповідальність у вигляді штрафу в розмірі двадцяти п'яти відсотків вартості такої електроенергії.

{Частина статті 24 в редакції Закону № 3134-VI від 15.03.2011}

Енергопостачальник не несе відповідальності перед споживачем електричної енергії у разі переривання постачання електричної енергії, якщо на момент настання цієї події схема живлення споживача електроенергії з вини споживача не відповідала вимогам нормативно-технічних документів.

{Статтю 24 доповнено новою частиною згідно із Законом № 3134-VI від 15.03.2011}

Енергопостачальник не несе відповідальності за майнову шкоду, заподіяну споживачу або третім особам внаслідок припинення або обмеження електропостачання, здійсненого у встановленому порядку.

{Статтю 24 доповнено частиною згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

У разі порушення енергопостачальником, який здійснює постачання електричної енергії на закріпленій території, умов і правил здійснення ліцензованої діяльності з постачання електричної енергії та інших обов'язків, передбачених цим Законом, враховуючи зобов'язання щодо забезпечення захисту прав споживачів електричної енергії та проведення розрахунків за закуплену енергопостачальником електричну енергію, а також із суб'єктом господарської діяльності, який здійснює передачу належної енергопостачальнику електричної енергії, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, застосовує до такого енергопостачальника такі санкції:

застереження;

штраф;

призначення тимчасового керуючого (адміністрації);

зупинення дії ліцензії на здійснення господарської діяльності з постачання електричної енергії на відповідній території;

анулювання ліцензії на здійснення господарської діяльності з постачання електричної енергії на відповідній території.

{Статтю 24 доповнено частиною згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

Стаття 24-1. Відповідальність суб'єктів електроенергетики за збитки, завдані при виробництві, передачі, розподілі та постачанні електричної енергії

{Назва статті 24-1 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Відповідальність за збитки, завдані внаслідок переривання процесу виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії та/або внаслідок виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії, параметри якості якої виходять за межі показників, визначених державними стандартами України, несе суб'єкт електроенергетики, в електроустановках якого сталися події, що призвели до таких збитків.

Величина збитків, передбачених частиною першою цієї статті, визначається за методикою, затвердженою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Умови відшкодування збитків, завданих унаслідок переривання процесу виробництва, передачі, розподілу та постачання електроенергії та/або внаслідок виробництва, передачі, розподілу та постачання електроенергії, параметри якості якої виходять за межі показників, визначених державними стандартами України, зазначаються у відповідних договорах між суб'єктами електроенергетики, що здійснюють виробництво, передачу, розподіл та постачання електроенергії.

{Закон доповнено статтею 24-1 згідно із Законом № 3134-VI від 15.03.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Стаття 25. Права споживачів електричної енергії

Споживачі електричної енергії мають право на:

приєднання та підключення до електричної мережі, за умов виконання правил приєднання електроустановок до електричних мереж;

{Абзац другий частини першої статті 25 в редакції Закону № 5021-VI від 22.06.2012}

вибір постачальника електричної енергії;

отримання інформації щодо якості електричної енергії, цін, порядку оплати, умов та режимів її споживання;

отримання електричної енергії, якісні характеристики якої визначені державними стандартами;

відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення його прав, згідно з законодавством.

{Абзац сьомий частини першої статті 25 виключено на підставі Закону № 4220-VI від 22.12.2011}

Захист прав споживачів електричної енергії, а також механізм реалізації захисту цих прав регулюються цим Законом, законами України "Про захист прав споживачів", "Про захист економічної конкуренції", "Про енергозбереження", іншими нормативно-правовими актами.

{Частина друга статті 25 із змінами, внесеними згідно з Законом № 1294-IV від 20.11.2003}

Стаття 26. Обов'язки та відповідальність споживачів енергії

Споживання енергії можливе лише на підставі договору з енергопостачальником.

Споживач енергії зобов'язаний додержуватися вимог нормативно-технічних документів та договору про постачання енергії.

Безпечну експлуатацію енергетичних установок споживача та їх належний технічний стан забезпечує сам споживач.

Споживач енергії несе відповідальність за порушення умов договору з енергопостачальником та правил користування електричною і тепловою енергією та виконання приписів державних інспекцій з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії згідно із законодавством України. Правила користування електричною і тепловою енергією для населення затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Споживач енергії несе відповідальність за шкоду, заподіяну енергопостачальнику внаслідок невідповідності технічного стану електроустановок споживача та/або схеми живлення споживача вимогам нормативно-технічних документів, згідно з умовами договору.

{Статтю 26 доповнено новою частиною згідно із Законом № 3134-VI від 15.03.2011}

Споживачі (крім населення та навчальних закладів) у випадку споживання електричної енергії понад договірну величину за розрахунковий період сплачують енергопостачальникам двократну вартість різниці фактично спожитої і договірної величини.

{Частина статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1158-IV від 11.09.2003, № 2229-IV від 14.12.2004, № 2706-IV від 23.06.2005, № 1556-VII від 01.07.2014}

У випадку перевищення договірної величини потужності споживачі (крім населення та навчальних закладів) сплачують енергопостачальникам двократну вартість різниці між найбільшою величиною потужності, що

зафіксована протягом розрахункового періоду, та договірною величиною потужності.

{Частина статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1158-IV від 11.09.2003, № 2229-IV від 14.12.2004, № 2706-IV від 23.06.2005, № 1556-VII від 01.07.2014}

Споживач, якому електрична енергія постачається енергопостачальником, що здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії на закріпленій території, зобов'язаний оплачувати її вартість виключно коштами шляхом їх перерахування на поточний рахунок із спеціальним режимом використання енергопостачальника. У разі проведення споживачем розрахунків в інших формах та/або сплати коштів на інші рахунки такі кошти не враховуються як оплата спожитої електричної енергії.

{Статтю 26 доповнено частиною згідно із Законом № 1821-III від 22.06.2000}

За умови неповної оплати за спожиту електричну енергію споживач зобов'язаний обмежити власне електроспоживання до рівня екологічної броні або повністю його припинити в разі відсутності такої.

{Статтю 26 доповнено частиною згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003}

Споживач забезпечує в установленому законом порядку безперешкодний доступ відповідальних представників енергопостачальника, підприємства, яке здійснює передачу енергії, до власних енергетичних установок для здійснення контролю за рівнем споживання енергії, відключення та обмеження споживання відповідно до встановленого порядку, а також уповноважених осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики для здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) за дотриманням вимог нормативно-правових актів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії в порядку, визначеному Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності". У разі перешкоджання доступу зазначених представників та уповноважених осіб до енергетичних установок споживача посадові особи такого споживача несуть відповідальність відповідно до закону.

{Статтю 26 доповнено частиною згідно із Законом № 982-IV від 19.06.2003; в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення

відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Споживач (власник мереж, які використовуються для передачі електричної енергії іншим суб'єктам господарювання, населенню) зобов'язаний укласти з електропередавальною організацією, яка здійснює ліцензовану діяльність на закріпленій території, договір про спільне використання технологічних електричних мереж.

{Статтю 26 доповнено частиною одинадцятю згідно із Законом № 5021-VI від 22.06.2012}

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про електроенергетику

Правопорушення в електроенергетиці тягне за собою встановлену законодавством України цивільну, адміністративну і кримінальну відповідальність.

Правопорушеннями в електроенергетиці є:

порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії, виготовлення, монтажу, налагодження та випробування енергоустановок і мереж, виконання проектних робіт на енергоустановках і мережах;

{Частина другу статті 27 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

крадіжка електричної і теплової енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики і споживання енергії без приладів обліку;

{Абзац частини другої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2598-IV від 31.05.2005, № 2706-IV від 23.06.2005}

пошкодження приладів обліку;

розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна цих об'єктів;

створення перешкод у здійсненні державного енергетичного нагляду та у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів електроенергетики;

{Абзац частини другої статті 27 в редакції Закону № 2706-IV від 23.06.2005}

порушення правил охорони електричних мереж;

порушення правил користування енергією;

дії, які перешкоджають оперативному персоналу та посадовим особам об'єктів електроенергетики виконувати свої службові обов'язки;

{Абзац дев'ятий частини другої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

незабезпечення енергією споживачів, що не допускають порушень своїх обов'язків перед енергопостачальниками;

{Абзац частини другої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2706-IV від 23.06.2005}

припинення або обмеження електропостачання навчального закладу незалежно від форми власності протягом навчального року;

{Частину другу статті 27 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом № 1556-VII від 01.07.2014}

невиконання законних вимог національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо подання копій документів, пояснень та іншої інформації;

{Частину другу статті 27 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

інші правопорушення, передбачені законом.

{Частину другу статті 27 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

Суб'єкти господарської діяльності несуть відповідальність за правопорушення в електроенергетиці:

за неподання інформації або подання завідомо недостовірної інформації, передбаченої в ліцензіях на виробництво, передачу, розподіл або постачання електричної енергії, здійснення функцій системного оператора, здійснення функцій оператора ринку, здійснення функцій гарантованого покупця та в нормативно-правових актах, що регулюють питання функціонування об'єднаної енергетичної системи України і споживання енергії, а також неподання копій документів, пояснень та іншої інформації на законну вимогу національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, - штраф у розмірі від ста до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Абзац другий частини третьої статті 27 в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання рішень чи приписів національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі

електроенергетики та/або порушення умов ліцензій - штраф у розмірі від п'ятисот до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Абзац третьої частини третьої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики на підставі акта перевірки, оформленого в установленому порядку, за наявності порушень, передбачених цією статтею, видають у межах своєї компетенції суб'єктам господарської діяльності постанови або розпорядження про накладення штрафів за встановленою формою.

{Частина четверта статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Оскарження дій щодо накладення штрафів провадиться у судовому порядку.

Суми стягнених штрафів зараховуються до Державного бюджету України.

Санкції, передбачені частиною восьмою статті 24, частинами третьою, четвертою і п'ятою статті 26 та частиною третьою цієї статті, застосовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина сьома статті 27 в редакції Закону № 1821-III від 22.06.2000}

Громадяни, працівники та посадові особи несуть адміністративну відповідальність в установленому законом порядку за порушення вимог нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного обладнання і мереж суб'єктів електроенергетики та споживачів енергії, невиконання (ухилення від виконання) чи несвоєчасне виконання приписів посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики щодо усунення порушень нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, енергетичного

обладнання суб'єктів електроенергетики, суб'єктів відносин у сфері теплопостачання та споживачів електричної енергії.

{Частина восьма статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2706-IV від 23.06.2005; в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 663-VII від 24.10.2013}

Законами України може бути встановлена відповідальність і за інші види правопорушень в електроенергетиці.

{Частина дев'ята статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Використання об'єктів електроенергетики з метою, що суперечить інтересам безпеки людини і держави, порушує громадський порядок, забороняється. У разі порушення цих умов підприємства, установи та організації електроенергетики мають право в установленому порядку зупинити користування послугами об'єктів електроенергетики.

Методика розрахунку розміру шкоди, завданої енергопостачальнику внаслідок викрадення електроенергії, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 27 доповнено частиною одинадцятю згідно із Законом № 2598-IV від 31.05.2005}

Розділ

V

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 28. Міжнародне співробітництво

Суб'єкти електроенергетики беруть участь у міжнародному науково-технічному, зовнішньоекономічному та інших формах міжнародного співробітництва відповідно до державних програм, міжнародних договорів згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших актів законодавства.

{Стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 29. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, учасником якого є Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про електроенергетику, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 30. Особливості експорту електроенергії

Доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж з метою здійснення операцій з експорту та/або імпорту електричної енергії

мають енергопостачальники, які є членами оптового ринку електричної енергії України, мають ліцензію на здійснення діяльності з постачання електричної енергії та не мають простроченої заборгованості за електричну енергію, закуплену на оптовому ринку електричної енергії України.

Для здійснення експорту електричної енергії енергопостачальники закупають необхідний їй обсяг на оптовому ринку електричної енергії України за оптовою ринковою ціною, що визначається за правилами оптового ринку електричної енергії України.

Підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, забезпечує недискримінаційні умови доступу енергопостачальників до магістральних та міждержавних електричних мереж при здійсненні експорту та/або імпорту електричної енергії в межах технічної можливості таких електричних мереж з урахуванням їх пріоритетного використання для забезпечення потреб споживачів України в електричній енергії відповідно до стандартів операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України.

Організація надання доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж здійснюється підприємством, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, у координації з системними операторами та/або операторами системи передачі сусідніх країн.

Підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, визначає доступну пропускну спроможність відповідно до методики, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі. Величина доступної пропускної спроможності узгоджується з відповідним системним оператором та/або операторами системи передачі сусідньої країни.

Підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, щодобово публікує результати визначення доступної пропускної спроможності та інформацію щодо вільної пропускної спроможності, яка виставляється на аукціон.

Розподілення вільної пропускної спроможності міждержавних електричних мереж здійснюється підприємством, яке здійснює

централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, за процедурою електронного аукціону з використанням електронного документообігу та електронного цифрового підпису, крім випадків, встановлених цим Законом.

Доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж енергопостачальники отримують за результатами аукціону. Порядок проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за погодженням з Антимонопольним комітетом України.

Підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, з метою розподілення вільної пропускної спроможності міждержавних електричних мереж проводить річні, місячні та добові аукціони. При проведенні аукціону підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, здійснює розподіл доступу до всієї вільної пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, визначеної на відповідний період.

У разі якщо попит на доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж перевищує величину вільної пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, аукціон на доступ проводиться за принципом першочергового задоволення заявок учасників аукціону, які пропонують найвищу ціну. В такому разі ціна доступу до пропускної спроможності за відповідним напрямом визначається за мінімальною ціною із задоволених заявок учасників аукціону.

За умови, що попит на доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж не перевищує або дорівнює величині вільної пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, надає учасникам такого аукціону доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж на безоплатній основі.

Порядок оформлення результатів аукціону та отримання доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж визначаються порядком проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж.

Кошти, отримані підприємством, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, в результаті розподілу доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж на аукціонах, використовуються ним на збільшення пропускної спроможності таких мереж.

Енергопостачальники, які отримали доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, зобов'язані в строки та у порядку, передбачені правилами оптового ринку електричної енергії України та порядком проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, подавати добовий погодинний графік експорту/імпорту електричної енергії. У разі якщо у вищезазначений строк енергопостачальник не надав добовий погодинний графік експорту/імпорту електричної енергії, такий енергопостачальник втрачає доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж на відповідну добу, а підприємство, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, здійснює розподіл невикористаної величини пропускної спроможності на добовому аукціоні.

У разі якщо енергопостачальник, який отримав доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж за результатами аукціону, протягом календарного місяця використовує отриману в результаті річного аукціону пропускну спроможність міждержавних електричних мереж України менше ніж на сімдесят відсотків, такий енергопостачальник втрачає отриманий доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, а така величина розподіленої пропускної спроможності стає вільною пропускнуою спроможністю і виставляється на аукціон.

Енергопостачальники, які отримали доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, мають право передати на договірних засадах іншим енергопостачальникам доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, повідомивши та зареєструвавши у підприємства, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, передачу такого права відповідно до порядку проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж.

Передача електричної енергії, призначеної для експорту, здійснюється на підставі договору з суб'єктом електроенергетики, який здійснює передачу електричної енергії міждержавними електричними мережами України.

Зазначений суб'єкт електроенергетики укладає з переможцем аукціону договір про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України, включаючи технічні умови забезпечення експорту електричної енергії. Примірний договір про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Збільшення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж здійснюється за рахунок інвестицій підприємства, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, або за рахунок інвестицій юридичної особи, що не є пов'язаною прямо або опосередковано відносинами контролю з підприємством, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами.

Додаткові (збільшені) обсяги пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, створені за рахунок інвестицій юридичної особи, що не є пов'язаною прямо або опосередковано відносинами контролю з підприємством, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, можуть бути звільнені від дії положень частини сьомої цієї статті за таких умов:

інвестиція має підвищити рівень конкуренції на оптовому ринку електричної енергії;

інвестиція не відбулася б, якби звільнення не було надане;

інвестиція здійснюється в об'єкти електроенергетики об'єднаної енергетичної системи України;

жодна частина інвестицій або експлуатаційних витрат на створення та/або експлуатацію додаткового (збільшеного) обсягу пропускної спроможності міждержавних електричних мереж не покривається за рахунок тарифу на передачу або розподілу та постачання електричної енергії підприємства, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, або електропередавальних організацій.

Таке звільнення надається на весь обсяг додаткової (збільшеної) пропускної спроможності та на термін, що не може бути меншим терміну окупності інвестиційного проекту. Пріоритетний доступ до додаткового

(збільшеного) обсягу пропускної спроможності мають особи, за рахунок інвестицій яких відбулося збільшення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж.

Відповідність інвестиційних проектів умовам, визначеним цим Законом, за яких вони звільняються від дії положень частини сьомої цієї статті, та термін надання такого звільнення визначаються у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Експлуатацію новозбудованих об'єктів міждержавних електричних мереж, збудованих за рахунок інвестицій юридичної особи, що не є пов'язаною прямо або опосередковано відносинами контролю з електропередавальним підприємством, здійснює електропередавальне підприємство за договором із власником/інвестором. Диспетчерське оперативно-технологічне управління новозбудованими об'єктами міждержавних електричних мереж здійснюється системним оператором як складовою об'єднаної енергетичної системи України.

{Розділ V доповнено статтею 30 згідно із Законом № 1164-VI від 19.03.2009; в редакції Закону № 663-VII від 24.10.2013}

Розділ

VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України до 1 грудня 1997 року:
  - подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про особливості приватизації державного майна підприємств паливно-енергетичного комплексу;
  - подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України "Про електроенергетику";
  - привести рішення Уряду України у відповідність із цим Законом;
  - забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України нормативних актів, що суперечать цьому Закону.
3. Кабінету Міністрів України:
  - до 1 січня 1998 року розробити нормативні акти щодо встановлення нижньої граничної межі калорійності вугілля, що поставляється для теплових електростанцій;
  - до 1 червня 1998 року розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про засади функціонування оптового ринку електричної енергії України.
4. До запровадження повномасштабного ринку електричної енергії, передбаченого Законом України "Про засади функціонування ринку

електричної енергії України" , системний оператор зобов'язаний укласти договори на придбання допоміжної послуги забезпечення резервів нової та/або реконструйованої генеруючої потужності з виробниками, для яких на момент припинення функціонування оптового ринку електричної енергії України було встановлено інвестиційну складову до тарифу на електричну енергію для фінансування проектів реконструкції та/або модернізації теплових електростанцій. Придбання допоміжної послуги у таких виробників здійснюється на умовах, що були передбачені на момент встановлення їм інвестиційної складової. Обсяг платежів, графік їх здійснення системним оператором, а також типова форма договору на придбання допоміжної послуги затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Розділ VI доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

5. Установити, що вимога про відповідність будівництва об'єктів електроенергетики, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, плану розвитку об'єднаної енергетичної системи України на наступні десять років для цілей статей 17-1 та 17-2 цього Закону не поширюється на об'єкти електроенергетики, договір щодо приєднання яких укладено до 1 липня 2014 року.

{Розділ VI доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 663-VII від 24.10.2013}

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ

16 жовтня 1997 року
№ 575/97-ВР

Публікації документа

- Офіційний вісник України — 1997 р., № 46, стор. 1, код акта 4330/1997
- Урядовий кур'єр від 20.11.1997
- Голос України від 25.11.1997
- Відомості Верховної Ради України від 23.01.1998 — 1998 р., № 1, стаття 1